قاراداغ کیتابخاناسی

Qaradagh Kitab Evi

www.aharri.com
www.indir.arzublog.com

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

قاچاق نبی

بزبان ترکی

مرکز پخش

کتابخانه فردوسی تبریز

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

غلط نامه

دقت : ۷۰ نجی نن ۷۲ نجـی صحیفه‌لـرین یئرلری دگیشیك دوشوب ؛ بو اشتباه أوچون بیزی باغیشلایین .

صحیفه	سطر	غلط	دوز
۱	۱۵	کئجه	گئجه
۳	۶	آدما	آداما
۳	۱۴	آداملاردن	آداملاردان
۳	۱۹	آیتب	آتیب
۴	۱۴	قاجاق	قاچاق
۴	۱۵	دوزه‌لره	دیره‌لده
۵	۷	ق باقدان	قا باقدان
۶	۱۹	گورودو	گؤردو
۸	۱	آلنب	آلیب
۸	۴	داعیتدی	داغیتدی
۸	۱۴	ژانداما	ژاندارما
۱۰	۸	دورو	دوروب
۱۱	۱	ئو لدورومه ــ	ئو لدورمه ــ
۱۲	۳	دیئیر	دئییر
۱۴	۷	ناجا لنیکه	ناچا لنیکه
۱۴	۱۶	داعوا	داعوا یا
۱۵	۲	جیچکلی	چیچکلی
۱۵	۵	اوردا	اودا
۱۵	۸	انکلرینه	اتکلرینه
۱۵	۱۶	اینشی	انیشی
۲۲	۲	کولوب	گولوب
۲۳	۱۴	دئییر	دئییردی
۲۶	۸	گی	کی
۳۰	۳	آلادی	آدلادی
۳۲	۹	گیئرمك	گتیرمك
۳۲	۱۸	حؤکومتی داغیدیلیب	حؤکومتی قازاماتین‌داغیدیلیب
۳۲	۲۰	نبی مهدی‌نین	نبی‌نن مهدی‌نین

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

صحیفه	سطر	غلط	دوز
۳۹	۸	ناچالنیکین	ناچالنیکی
۳۹	۲۰	آقا	آتا
۴۹	۶	آللا	آللام
۵۴	۶	قورتارمیشد	قورنارمیشدی
۵۸	۱۳	گباب	کباب
۵۸	۱۷	یالتار	پالتار
۶۰	۶	نئچه‌سن	نئچه‌سی
۶۲	۳	ئولوورووب	ئولدورووب
۶۲	۱۸	دئد	دئه
۶۲	۲۰	یه گینده	بد گینده
۶۳	۴	ایستیدنی	ایستیه‌نی
۶۴	۴	وبرا	ویرانا
۶۶	۱	ناچالنیکین	ناچالنیکن
۶۶	۳	دشته	دسته

نبی نین ایلک یاشاییشی

نبی تخمیناً ۱۸۵۴ (۱۲۳۳ هجری شمسی) ایلده قوبادلی محالی‌نین آشاغی موللو کندینده آنادان اولموشدو .

اونون آتاسی علی کیشی چوخ یوخسول بیر آدام ایمیش . بو آدام بگلرین قولچوماقلارین یئرلرینده ایشله‌ییب بئش باش کولفتینی چتینلیکنن دولاندیرارمیش .

علی کیشی اوقدر بورجلوایدی کی، ایل باشینا سلمیندن وئره بیلمیردی . علی کیشی گئجه‌ده یاتمیردی بگلره ، هامپالارا اودون یاریردی ، شئی داشییردی ، آزجا مزد آلیب تاخیلا وئریردی . اونون کولفتی همیشه آرپا چؤره‌گی یئیردی .

علی کیشی ناعلاج قالیب ،الاجا اوشاقلارینی‌دا نؤکر ورمیشدی. وارلیلار علی کیشی‌نین اوشاقلارین آج ساخلاییردیلار .علی کیشی اورتانجیل اوغلو نبی‌نی ئوز کندارینده کربلایی جعفر آدلی بیر آداما نؤکر ورمیشدی . نبی‌یه قارین دولوسو چؤرك وئرمیردی . اونا بیر چاپیت (۱) وئرمیشدی کی ، او چاپیتی‌دا بورونوب گئجه‌لر قویون ایچینده یاتیردی . او ، نبی‌نن یولا گئدمیردی ، انو چوخ دؤیوردو، اینجیدردی . نبی‌ده دوشنده کربلایی جعفردن آدلامیردی ، جاناوار

---

۱ ــ بورونمه

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

یئدی ، اوغورلاندی آدی‌نـان ، اونـون یـاخشی قویونـلارینی تلف ائدیردی . بنی‌اود کیمی اوشاقایدی : کربلایی جعفر بیردئینده او، ایکی دئییردی . بعضاً آجیق ائله ییب باشقا ئیره قاچیردی . آتاسی علی اونو هده‌له ییب (۱) ایشینه قایتاریردی . نبی ده کندده وارلیلارین اوشاقلاری‌نان گـزمیردی . اوینایاندا اؤز طرفینه یوخسول ، چیلپاق اوشاقلاری گؤتوروردو .

کندده اولان قولچوماقنان بگلر نبی‌دن شکایت ائتدیلر، اونلار علی کیشی‌یه دئدیلر کی اوغلونا بؤیوک اؤگود وئرمه‌سن، دجللیک‌ـ نین (۲) قاباغینی آلماسان ، سنی کنددن سورگون (۳) ائده جگیک . علی کیشی بـاخدی کی نبی‌نین دجللیگی‌نی تـرکیده بیلمیه‌جک . او ، فیکیرلشدی کی نبی‌نی ائولندیرسین ، بلکه عاغیللانا .

موللو کندینده خانعلی آدلـی بیر اورتاباب کندلی وارایدی . خانعلی‌نین هجر آدلی بیرقیزی وارایدی کی ، اوشـاقلیقدان نبـی‌نن بیریئرده بؤیوموشدو . نبی هجری ، هجرده نبی‌نی سئویردی . بونلار بیربیریسینی گؤرمه‌سه ایدیلر ، قارالاری گلمزدی .

علی کیشی نبی‌نین دلیلیگی‌نین قاباغینی آلماق اوچون هجرین آتـاسی خانعلی‌یه ائلچی گؤندردی . خانعلی ائلچی‌لـره چوخ پیس باخدی . ائلچی‌لر ال چکمه‌ییب خانعلی‌یه دئدیلر :

۱ ـ هده‌له مک : قورخوتماق ۲ ـ دجللیک : اویونبازلیق ، شیطنت
۳ ـ تبعید

ـ گرک هجرین تویونا راضی اولاسان .

خانعلی جواب وئردی :

ـ من اؤز الیمنن قیزیمی بدبخت ائلیه بیلمه‌رم . علی‌نین اوغلو هئچ یئرده اؤز قویماییشدیر. هاردا وارلی ، بگ وار اوندان نارضیلیق ائدیر . نبی هامپالارینی دؤیور ، دجلدیر ،داعواکاردیر . من قیزیمی ائله آدماوئره بیلمه‌رم . اول ـ آخیر اونون یئری قازاماتلار (۱) اولاجاقدیر. هاردان گلمیسینیز گئنه گئدین! بیرده ائله سؤزلری آغزینیزا آلماین.

ائلچی‌لر کـور ـ پئشمان قاییتدیلار گئری . علـی کیشی احـوالاتی اوغلانلارینا خبروئردی . بوخبردن نبی‌نین قارداشلاری چوخ آلیندی، نبی‌نین ده رنگی د گیشدی .

عـلـی کیشی نبی‌نین خاطرینی چـوخ ایسته‌ییردی . او ، راضی اولمادی کی نبی اینجیسین . آروادینی وقوهوملارینی ییغیب مصلحت ائلـدی ،بونلار بو قرارا گلدیلر کی خانعلی‌نین ائوینه سؤزو گئچن آداملاردن بیر نئچه سینی گؤندرسینلر .

آخشام اولاندا علی کیشی اوچ سؤزو گئچن آدام گؤتوروب خانعلی‌نین ائوینه گلدی . خانعلی گئنه ده سؤزونون اوستونده بـرک دوردو . امـا ائلچی‌لـر بونون یاخاسیندان ال چکمه دیلر . خانعلی بودفعه ائلچی‌لردن جان‌قورتارا بیلمه‌دی . خانعلی گئچی سو بولاند- یرماسی (۲) میدانا آتیب دئدی :

۱ ـ قازامات : زندان ، دوستاق . ۲ ـ گئچی‌سو بولاندیرماسی : ماهانا

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

- یاخشی ، راضی اولدوم . قیزیمی وئریرم نبی‌یه . آنجاق بئش قویون، آلتی گویز (۱) دویو ، یوزمنات قیزیل پول ، آداملاریمیزین هره‌سینه بیردست پالتار گتیرین قیزین تویون ائله‌یین .

بوشئیلری علی کیشی دوزلده بیلمزدی . او ، هئچ اوشاقلارینی ساخلاماغا چؤره‌ك تاپمیردی . علی کیشی دینمز - سؤیله‌مز گلیب ائوینه ،احوالاتی کولفتینه سؤیله‌دی .

نبی بونو ائشیدن کیمی چؤله چیخدی . او ، فیکیرلشدی کی ، هجری گؤتوروب قاچین . قیز کی ' راضی‌دیر ، آناسی جهنمه راضی اولماسین ، دئدی . باغی باشینا باسیب دوز گلدی قویونون یانینا . آخشام نبی آرخاجین یانینا گلیب هجری چاغیردی . هجر او ساعات اوینایا - اوینایا نبی‌نین یانینا گلدی . احوالاتین هامیسینی نبی هجره دانیشیب دئدی :

- سن منی سئویرسن ، من‌ده سنی سئویرم ، نئیله‌ییم دده‌ن راضی اولمور . گل قوشولوب قاچاق . راضی سانمی هجر ؟ دده‌ن چوخ شئی ایسته‌ییب ، اوشئیلری ده منیم دده‌م یوز ایله قدر دوزه‌لده بیلمز . راضی دئییلسن سه چیخاق گئدك ائویمزه .

- راضییام ، هارا دئییرسن گئدك .

نبی‌نن هجر گلیب علی‌مرادین ائوینده گیزلندیلر. آخشام هجر ائوه گلمه‌دی ، هریئره‌های دوشدو ' قیزی تاپمادیلار . علی کیشی ده

۱ - چکی دیر ، ئولچودور ، هر گویز ۳۲ کیلو گرام دیر

یئیینلیکین باشیندا اوتوروب باباغی‌نین دالینی قالدیرمیشدی. او الینین ایچی کیمی بیلیردی کی ، هجری نبی قاچیر میشدیر ، چونکی اوغلونون هنرینه بلد ایدی :

آخیردا بیلدیلر کی قیزی نبی قاچیرمیشدیر . خانعلی داشی قویوب آغاجی گؤتوردو ، آغاجی قویوب داشی گؤتوردو . آداملار اونو توتوب ائوه گتیردیلر. اما هجرین قارداشلاری کئفینی پوزموردو. اونلار قاباقدان دا بوایشه راضی‌ایدیلر . اونلار آتالارینی ساکت ائله‌مگه چالیشدیلار .

خانعلی کیشی دئییردی :

- منیم هجر آدلی قیزیم یوخدور : نه ائله‌ییرسینیز ائله‌یین .

هجرین قارداشلاری راضی لیق وئردیکدن سونرا نبی‌نین تویونو ائله‌دیلر .

هر گون نبی قویون اوتارماقدان گلینجه هجر اونون یولونو گؤزله‌ییردی . آخشام ائوه گلنده ده چاریغینی چیخاریب راحت ائله‌ییردی . بونلار ائله سئوگی‌ایدیلر کی ، هامی معطل قالیردی .

علی کیشی‌نین دئدیگی اولمادی ، نبی هامپالارنان ، بگلرنن باریشمادی کی باریشمادی .

بیر گون کووخا (۱) محمود بگك دسته‌اینن گلدی کربلایی جعفرین ائوینه . کووخا آداملاری بیارا آپاریردی . سیاهی‌نن کندده

۱ - کووخا : یوزباشی ، تزارین کند حاکمی

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

اولان‌یوخسوللارنان اورتا بابلاری توپلادیلار .

بیر ـ ایکی ژاندارما گلیب علی کیشی‌نی ده گتیردیلر . علی ـ کیشی قوجالمیشدی ، همده خسته‌ایدی . اونون اوچون علی کیشی باشلادی یالوارماغا :

ـ آی بگ ، واللاه خسته‌یم ، ترپنه بیلمیرم . بودفعه سن آللاه منی آپارما ، ئوله‌رم ، بیر بؤلوك بالام یئتیم قالار !

محمود بگ اونو چیگنیندن دارتیب یئره ییخدی ، قارنینا ایکی تپیك ووروب دئدی :

ـ دریسی بیر پولا دیمه‌ین ایتدن ئوترو بیز بورادا بئش ساعات لنگیه‌جگیك ! دوش قاباغا موردار ایت!

علی کیشی گئنه‌یالواریب محمود بگین آیاغینا ییخیلدی . دوغرو‌داندا کیشی برك خسته‌ایدی . محمود بگ شاللاغی چکمه‌سی‌نین بوغازیندان چیخارتدی علی کیشی‌نی ییخیلینجا دوگدو . نبی‌نین ننه‌سی‌نن باجیسی قیشقیریب ئوزلرینی آتدیلار کیشی‌نین اوستونه . کندده برك سس ـ کوی قوپدی .

بوزمان نبی ئوروشده قویون اوتاریردی . ئوزونو بیر دؤشه وئریب دودوك چالیردی . بیردن قولاغینا چیغیریشما سسی گلدی . یوگودوب کندین قاباغینا چیخدی ، ننه‌سی نین سسی‌نی او ساعات تانیدی . نبی دودوگو توقفاسینا سانجیت یوگورودو کنده طرف . کندین ایچینده آتاسی‌نین دؤگولدوگونو ائشیتدی . آداملاری یارا ـ

یارا آتاسی‌نین هارایینا گلدی .

ـ ئولمك ئولمکدیر ، خیریلداماق نه دئمکدیر ! مگر بیزی سن یاراتمیسان ! ـ دئدی .

الینه توپوروپ نبی چوماقلا محمودی ییخیلینجا ووردو . هامپالار نبی‌نین اوستونه تؤکولدولر . نبی چوماغی سالاییب کناردا دوردو ، اونا طرف گلنه ایلیشدیردی . سونرا نبی آتاسی‌نین قولوندان توتوب ائوه آپاردی . گئری قاییدیب بیانا گئدنلرین هامیسی‌نی داغیتدی . نبی کندین ایچی‌اینن گئده ـ گئده دئییردی :

ـ بونلار سیز یازیقلاردان نه ایستیرلر . جانیم ، سیزی مگر بونلار یاراتمیشدی!.. بیزده‌انسانیق ، اونلار دا انساندی ، هئچ بیرینیز گئدمه‌یین !

محمود بگی ئولوم‌جول کربلایی جعفرین ائوینه آپاردیلار . هامی گمان ائله‌دی کی نبی‌نی توتوب ئولدوره‌جکلر . نبی همین گوندن یایینیب حؤکدمتدن گیزلندی . او بیر قدر موللو کندی ـ نین یانلاریندا دولاندی . سونرا باخدی کی آتاسی‌نین وضعیتی‌پیس گئچیر . کولفتلری آج یاتیر ، اونون اوچون او ، سیسیانین بینیس کندینه گئدیب اورادا استپان آدلی بیرآداما نؤکر اولدو .

محمود بك نبی‌نین آتاسینی چوخ اینجیدیردی . او گونده دسته‌اینن موللو کندینه گلیب دئییردی : کرك نبی‌نی وئره‌سینیز . هجرین کارلی قارداشلاری وارایدی . بونلار باجیلاری‌نین

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

خاطری اۆچون علی کیشی نی ئوز قانادلاری آلتینا آلنب ساخلادیلار
او نوچوخ اینجیتمکه یول ورمه‌دیلر .

نبی بیر مدت بئیسده نؤکر الدو . سونرا اورادا بیر داعوا اولدی.
بوداعودا نبی آغاجنان بیر هامپانین باشینی داعیتدی . اورادان گئنه
قاچیب گلدی موللو کؤشنینه . هجرین قارداشلاری او نو گیزلتدیلر
آرا بیر آز ساکتله‌شلمیشدی. حؤکومت آداملاری نبی نین
دالینجا تای کنده گلمیردیلر .

هجرنن قارداشلاری اورتایا دوشوب ، نبی نی اؤزه چیخارتدیلار.
نبی کنده گلیب گئنه‌ده کربلایی جعفره نؤکر اولدو . بیر - ایکی
ایل کربلایی جعفرین قویونلارینی اوتاردی. کنده هامپالارنان یولا
گئدمه‌ییب ، آداملاری هامپالارین اۆستونه قالدیریردی .

بیر گون بیر دسته ژاندارما موللو کندینه گلدی . ژاندارمالا-
ری ائولره قوناق وئردیلر . نبی نن آناسی ، گؤزل ، بونون اۆچون
تویوخ کسدی . آخشام یئمك قاباغا گتیریلنده ، ژاندارما قابی نبی-
نین آناسی نین باشینا چیرپیب دئدی :

-من مگر گدەیم ! تویوقنان باشیمی آلدادیرسینیز ! بو ساعات
منه بیر توغلو کسمه‌لی‌سینیز .

علی کیشی یالواردی کی ، کولفتلی‌یم، قویونوموز یوخدور ،
سن آللاها باغیشلا بیزی .

ژاندارما شاللاغی الینه آلیب ، آرواد - اوشاغی دؤگوب ،

دئییردی کی ، بو ساعات توغلو کسمه‌لی‌سینیز. ائوده چیغیریشما قوپدو.
نبی چؤلدن بو چیغیریشمانی ائشیدن کیمی ایچری گیردی . ایشی بئله
گؤرن کیمی ژاندارمانی خوب‌ونجا ، باخشیجا دؤگدو . آداملار
ژاندارمانین ئولوسونو اونون الیندن آلدیلار . ژاندارمانی باشقا ائوه
قاچیردیلار .

ژاندارمانی دؤگندن سونرا گئنه نبی قاچیب سیسیانا گئتدی .
اوردا دؤرد ایل نؤکرچیلیك ائله‌دیکدن سونرا گوروسا گئدیب
خوجا هایراپت بدیروفا نؤکر اولدو.

نبی قاچاقلیق ائدنه کیمی ، گوروس ، خوچیك ، خانلیق ،
بینیس ، دولوس کیمی یئرلرده نؤکر اولموشدو . او نؤکرچیلیك
وقتینده ده همیشه گیزلین دولانیب حؤکومت آداملارینا وبگلره
گؤرونموردو .

نبی نین آدی چیخیب هر یئره یاییلمیشدی . حؤکومت
آدملاری، هامپالار اونو توتدورماغا ، یا دا ئولدورمگه چالیشیردیلار.
اونون اۆستونه برك دوشدولر. نبی قاچیب سالوارتی یایلاغینا گئتدی.
اورادا چوبان اولدو .

هامپالارنان بگلر نبی‌دن ال چکمه‌دیلر ، چونکی نبی برك
آدلانمیشدی . آدملاری اونلارین اۆستونه قالدیریردی ، اونلاری
حرمتدن سالیردی . بیر گون نبی گیزلین موللو کندینه هجرین یانینا
گلمیشدی . نه تهر اولدوسا گوندوز ده بو کندده قالیب قوهوملاری-

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

نین ائوینده دالدالاندی .

همین گون محمود بگین ، بیرده محمد بگین تدبیرینن موللو - لارین آتا - بابا ئوروشولری (۱) آلینیب وئریلدی بگلره . محمد بگ بیر دسته‌اینن هجوم ائله‌ییب موللولارین بینه‌لرینی داغیتدی . بگلر موللولارین قویونلارینی قوووب چایلارا تؤکدولر . سس - کوی ، آغلاشما دره تپه‌یه دوشموشدو . ژاندارمالار قاباغینا چیخان آداملاری دؤگوردولر .

نبی بیر داشین دالیندا دورو تماشا ائله‌ییردی. او ، ئوزونو ساخلایا بیلمه‌دی ، آداملارین ایچینه گلدی ، برکدن قیشقیردی :

- کؤپك اوشاغی ، بیزدن نه ایسته‌ییرسینیز !

بونو دئییب چوخاسینی قولونا دولاییب آرخاجین قابیسیندا محمود بگی آغاجنان بودادی . ژاندارمالار نبی‌یه طرف گلدنده ، آداملار بونلاری داشا باسدیلار . حؤکومت آتلیلاری ، بیرده بگلر قاچماغا باشلادیلار نبی بیر ژاندارمانین توفنگینی آلیب الیندن محمد بگی گولله‌اینن ووردو . محمدبگ آغیر یارالاندی .

نبی اورادان یاییلیب گئنه گوروسا گلدی بیر نئچه ساعاتدان سونرا بگلر چوخلو آتلینان گلیب نبی‌نی تاپمادیلار . آداملاری چوخ اینجیتدیلرسه ده هئچ کس یئرین دئمه‌دی .

چلبی‌لرین ، موللالارین ، هامپالارین ، بگلرین تدبیری نن

۱ - ئوروش : قویون یاتاغی

ایکی آدام ئولدوروب چؤله آتدیلار . بو آداملارین ئولدورومه - سی نی نبی‌نین اؤستونه قویدیلار . نبی ایسه او زمان چای طرفده یوخ‌ایدی ، سالوارتیدایدی . سالوارتینان آدام ئولدورولن یئرین آراسی‌دا اوچ گونلوك یولدو . بونلار نبی‌نین سراغینی سالوارتیدا آختاردیلار . سیسیان بریستاونا (۱) یازیب نبی‌نی سالوارتیدا توتدوردولار .همین ساعات آیاغینا بوخو ووروب گوروس قازاماتینا گتیردیلر ،

* * *
* *
*

۱ - بریستاو : کلانتر ، نظمیه رییسی

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

اولان زمان اوچ بگ بیر نئچه حؤکومت قوللوقچوسو ئولدورور. بو وقتین حؤکومتی چوخ آجیقلانیر، بگلره هامپالارا تاپشیریر کی، نبی‌نی توتسونلار. بو وقت نبی‌نین آدی هر یئره یاییلمیشدی. نبی تکجه اوچ دفعه پریستاوین دسته‌سی‌نی قووالاییب دره‌لره توکدو. بگلر، هامپالار نبی‌نین قورخوسوندان باشقا یئره گئده بیلمیردیلر. حؤکومت آداملاری، بگلر حساب ایدیردیلر کی اونون باشیندا مین آدام وار. اما دوغروسو آدامی ـ زادی یوخدو.

اونو کندلیلر ساخلاییب حؤکومتدن گیزلدیردیلر، هئچ بیر کند نبی‌نی گیره وئرمیردی، بوندان دا ناچالنیکین (١) آجیغی گلیردی. بونون اوچون ده او کندلیلری اینجیدیردی.

***

**

*

١ ـ ناچالنیك : رئیس

نبی‌نین قازاماتدان قاچماسی

نبی توتولاندان سونرا، دوشمنلری اوندان حؤکومته چوخ دئییر دیلر. بوتون ئولدورولنلرین هامیسینی، سویغونلاری نبی‌نین اوستونه آتیردیلار.

نبی‌نین ایشی چوخ آغیردی. یا اونو ئولدورجکدیلر، یا دا عومورلوك سیبیره (١) سورگون ائدجکدیلر. نبی هامیدان یاخشی بیلیردی کی، اونو بوراخمیاجاقلار. اوندان ئوترو کی، نبی بوراخیلسا حؤکومتین، بگلرین باشینا بلا اولاجاقدی. نبی قازاماتدا چوخ دوشونوردو(٢). او آخیردا فیکیرلشیر کی قازاماتی داغیدیب قاچیم.

گئجه برك قارانلیقمیش. نبی یئردن یاواشجا قالخیب پنجره‌نی یاواش ـ یاواش سؤکوب بیر بالاجا یئر آچیر، سونرا دمیری چیخادیر. اوردان سیچراییب قاچیر.

سحر آچیلان کیمی، نبی‌نین قاچماسینی، قازاماتین یاریلماسینی گؤردولر. نبی‌نی توتماق اوچون هر یئره آتلی گؤندردیلر:

نه قدر آختاردیلارسا نبی‌نی تاپمادیلار. نبی تکجه بیر نئچه آی داغلاردا گزیر. او باشینا دسته ـ زاد توپلامیر. نبی تك قاچاق

١ ـ اوروستین سویوخ یئرلریندندیر.
٢ ـ فکر ائله‌یردی، فیکیرلشیردی.

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

نبی نین ایکینجی دفعه توتولماسی وقاچماسی

ناچالینك کندلرده اولان هامپالاری ، بگلری توپلامیشدی . اونلارا دئییردی :

ـ نه اولور ـ اولسون ، نبی نی توتوب حۆ کومته وئرمه‌لی‌سینیز ، یوخسا هامینیزی دوستاق ائده‌جگم . هر کس ده نبی نی توتسا اونا چوخلو انعام وئره جگم .

قوبادلی جمال بگ ناچالنیکه باش اندیریب دئدی :

ـ ناچالنیك ، سنین قاباغیندا من سۆز وئریرم کی ، نبی نی نه‌اولور ـ اولسو ، توتوب سنه وئره‌جگم . آنجاق منه بیر آز کۆمك وئر .

ناچالنیك دئدی :

ـ نه ایسته‌سن هامی‌سینی وئره‌رم ، تاك سن نبی نی توت .

جمال بگ الینی گۆزونون اۆستونه قویدو . ناچالنیکدن چوخلو پاترون (۱) و پول آلیب ائوینه گلدی . جمال بگ برك ایشه گیریشدی . نبی نی توتماق اۆچون هر کنده آدام حاضرلادی .

نبی قافاندا و سیسیان دا بئش دفعه داعوا دوشدو . بووقتلرده نبی نین آتی یوخ ایدی . او پیادا گزیردی .

---

۱ ـ مهمات ، گولله .

بیردفعه نبی نین سراغین چیچکلی یایلاغیندا آلدیلار . پریستاو بیر دسته آتلی نان جیچکلی یایلاغینا گلدی . بو زمان نبی «موللو» اوباسینا گلمیشدی پریستاوین گلدیگینی ائشیدن کیمی . آلاچیقدان چیخیب داغین تپه‌سینه چیخماغا باشلادی . حۆ کۆمت آتلیلاری اونو اوردا توتدولار . داغین دۆشونده بیر داش وارایدی . نبی ئوزونو داشین دالینا آتیب پریستاوین دسته سینی اودا توتدو : توفنگینی دۆشونه آلان کیمی ، ایکی آدامی یئره سردی. پریستاوین دسته سی قاچیب داغین اتکلرینه تۆکولدو . هر یئره های دوشدو آتین میننن بگلر ، هامپالار پریستاوین کۆمگینه گلدیلر.نبی داشین دالیندان چیخاراق ارفسه طرفه گئدمگه باشلادی .آداملار گولله‌نی اونون اۆستونه دولو کیمی یاغدیردیلار.نبی نین هئچ تفاوتینه دگیلدی، اوهئچ کئفینی پوزموردو .هردن بیر گولله آتیب آدام ووروردو . نبی چیچکلی داغیندان دوز دره‌یه اندی،چای انیشی شکی کندینه گلدی. پریستاو نبی نین دالینا دوشموشدو ، اوندان ال چکمیردی . شکی کندینده نبی نی تاپمادیلار . پریستاوین دسته‌سین آلداتدیلار کی ، نبی قاچدی چای انیشی . پریستاو چای اینشی گئتدی . پریستاو گئدندن سونرا ، نبی شکی کندیندن چیخیب گئنه گلدیگی یولنان چیچکلی یایلاغینا چیخدی . هجرنن ، بیرده باشقا کولفتلری نن گۆروشوب قافان طرفه گئتدی . آرانا کۆچولنه کیمی ، قافانین بیغی دره‌سی ، بیرده آجیاج کندلرینده دولاندی . آرانا کۆچولن زمان

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

گلدی قوبادلی طرفه .

نبی قوبادلی دا بیر دوستونون ائوینده دوشه‌وشدو . بونو جمال بگ ائشیتدی . بیردسته آدام گؤتوروب ائوه هجوم ایتدی . ائو ییه‌سینه بیر آز پول وئریب سسینی کسدیلر . گئجه نبی یاتان زمان یاواشجا ایچری گیریب اونو یاتدیغی یئرده سوپوروب توتدولار . جمال بگ نبی‌یه‌دئدی :

ـ من سنی گؤیده آختاریردیم ، یئرده الیمه دوشموسن .

او ساعات ناچالنیکه خبر وئردیلر . نبی‌نین آیاغینا قاندال (۱) ووروب گوروسا آپاردیلار . یولدا بگلر نبی‌یه لاغ ائله دیلر کی ، سنین آدین دونیایا چیخمیشدی . باخ ، بورادا دوز ، بئله اولار ، ایندی سنین بوغازینی جوجه بوغازی کیمی اُوزه جگیك ! ...

نبی اونلارا جواب وئردی .

ـ منه ده نبی دئیه‌رلر ، ئولمه‌ییب گنه قورتاراجاغام . وای سیزین حالینیزا !

ناچالنیك گوروسدا فکیر اشیر کی ، نبی‌نی تئز ئولدورمك لازیمدیر . هارا گؤندریلیرسه ، گئنه قاچاجاقدی . اونلار نبی‌نین توتولماسینا سئوینیردیلر . هجر نبی‌نین توتولماسینی ائشیدنده چوخ فیکیر ائله ییردی . اونون علاجی اولمایدی ، گئدیب قزاماتی یارادردی . هجر قارداشلاری محمد نن لطیفه اُوز چئویریب نبی‌یه

---

۱ ـ آیاقا باغلانان دمیر ، کونده

کؤمك ائدمه لرینی توقع ائله‌دی . محمد نن لطیف گوروسون یانلاریندا گزیردیلر کی ، بیر تهر ائله‌ییب نبی‌نی قازاماتدان قاچیرسینلار . بونلار نه‌قدر گیرلندیلرسه ، بیر ایش باجارا بیلمه‌دیلر . چونکی ممکن دگیلدی . ناعلاج قالیب گئنه موللویا قاییتدیلر .

نبی قوچ اوغلو قوچ‌ایدی . قازاماتدان او، ئوزو قاچاجاغ‌ایدی .

بیر گئجه نبی قاپینی دؤگوب ، قاروولچونو چاغیردی . چؤله چیخماخ ماهاسیندان یالواریب آچدیردی . قاپی آچیلان کیمی نبی سیچراییب قاروولچونون بوغازیندان آلدی ،اوقدر بوغدو کی قاروولچو ئولدو . اونون پالتارینی گئیدی ،آچاری گؤتوروب گلدی قاپییا . هامی اونو قازامات قوللوقچوسو حساب ائله‌دیلر . چؤله گئدمك آدی‌نان قاپینی آچدیریب ، داعواسیز ـ ساواشسیز قاچیب گئتدی سیسیان طرفه . سحر آچیلاندا نبی‌نین قاچدیغی‌نی ، قاروولچونون ئولدورولدوگونو ناچالنیك ائشیتدی ، هر یئره قوشون گؤنده‌ردیسه ده نبی‌نی تاپمادی .

سیسیان کندلیلری نبی‌نی گیزله‌ییب حؤکومته وئرمه‌دیلر . نبی بیر مدت سیسیان طرفده دولاناندان سونرا ،قوبادلی‌طرفه گلیب جماعتی، بیرده عائیله‌سینی اینجیدن محمد بگی ئولدوردو .

محمد بگین ئولدورولمه‌سی او وقتین حؤکومتینه چوخ پیس تأثیر ائله‌دی . اونلار نبی‌نی آختاریردیلار کی ، ئولدورسونلر . بگلرین هامیسی نبی‌نین دالینا دوشدو . چوخ آختاردیلار ، آنجاق

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

تاپمادیلار . نبی او قدر آدلانمیشدی کی، هانسی کنده گئدسه‌ایدی کندلیلر اونو سئوه ـ سئوه ساخلاییب حؤکومتدن گیزله‌ییردیلر .

* * *

* *

*

قاچاق نبی نین خسته‌لنمه‌سی و أوچونجو دفعه توتولماسی

بودفعه قاچاندان سونرا نبی ایناتیلمیش آداملاردان ئوز أوستونه گؤتوردو بیرنیجی دفعه موللودان شاه محمدی ئوز أوستونه قبول ائله‌دی بوندان سونرا تونج ولی نی دسته‌سینه گؤتوردو نبی نین بئش نفردن عبارت بیر دسته‌سی دوزلدی .

نبی أوچ تپه‌ده موللا برهانلی اوباسینا دوشموشدو .

کینکور بگ آدلی بیر داغ بگی وارایدی کی ، حؤکومت یانیندا چوخ نفوذلوایدی . کینکور بگ او وقت کی حؤکومتین عضوی ایدی ، نیکولای (۱) اونا آیدا یئدی یوز منات قیزیل ، پول ، دونلوق وئریردی . او،نیکولایین یانینا سورقو ـ سوآلسیز گئدیردی. کینگور بگدن ناچالینکلر،پریستاولار توک سالیردی . اونون دئدیگی بیر سؤز ایکی دگیلدی . کینکور بگ کندلیلره چوخلی ظولوم ائدیری . او داغا گلنلرین دریسینی سویوردو . کینکوربگ نبی نین توتولماسی أوچون چوخ چالیشیردی . او ائشیتدی کی ، نبی موللا برهانلی اوباسینداادی ، کینکور بگ بیر آتلی گوندریب

---

۱ - تبریزده نیقالای دئییلن اوروس پادشاهی ایمش .

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ناچالنیکه خبر ائله‌دی. ناچالنیکک بؤیوک قوشونثان موللابرهانلی اوباسینا گلدی، اوبانی اوزوك قاشی کیمی مانسیرا (۱) ائله‌دیلر. نبی قاچماق ماهاناسی‌ن‌ن شیخ داغینا گئتدی. قوشون بوتون دالینجا آتلیلارینی چاپدیردی.

ائله کی ناچالنیکین قوشونو شیخ داغینا چاتدی نبی‌یه یاخینلاشدی، نبی بئش نفر آتلیسینا گؤز ووردو کی آتلاری گئری چئویریب دالیسینجا گلسینلر. بونلار آتلارین باشینی گئری چئویرب ناچالنیکین قوشونونا ائله تپیلدیلر کی، هر بیری بیر طرفه یاییلدی. ناچالنیکین قوشونوندان بئش آدام ئولدوردولر، آداملار ئولندن سونرا ناچالنیکین قوشونو قاچیب کهنه گوروسا تؤکولدو. نبی‌نین دسته‌سی مئییتلرین پاترونلارینی، توفنگلرینی گؤتوروب سیسیان طرفه گئتدیلر.

نبی سیسیاندا بیر قدر قالدیقدان سونرا، هجر، بیرده ننه‌سی دوشدو یادینا. نبی گیل آتلانیب یاستیقلی داغینا گلدیلر. موللولارین اوباسی‌دا یاستیقلی‌دا ایدی. نبی کولفتلرنن، هجرین قارداشلاری‌نان یاریم ساعات بیر یئرده اوتورمامیشدی، بیر نفر خبر گتیردی:

ـ ائه، نبی نییه اوتورموسان! ناخچوان ناچالنیکی چوخلو آتلی‌نان کنده گلیر، لاپ یاخینلاشمیشدی.

ـ عیبی یوخدو، قوی گلسینلر.

---

۱ ـ محاصره

نبی گیل ایکی دقیقه‌نین ایچینده آتلانیب شوتلانلی یایلاغینا چیخدیلار. بیر نفره تاپشیردی:

ـ ناچالنیك جماعتی اینجیتسه، دئیه‌رسن کی، نبی شوتلانلی یایلاغینا چیخدی، دئییردی گلسین.

ناچالنیك سلاواچینسکی بؤیوك دسته‌اینن موللو اوباسینا تؤکولدو. بونلار باشلادیلار شلوغ ائدمگه. موللولارین توغلولارینی زورنان گتیریب کسیردیلر. گنده اولمازین شلوخلوق قاتیردیلار، ایتلری گولله‌اینن ووروردولار. موللو آروادلاری حؤکومت آداملارینی باسیردیلار داشا. حؤکومت آداملاری اوبایابرك سس‌کوی قاتمیشدیلار.

ناچالنیك سلاواچینسکی نبی‌نین ننه‌سی گؤزلی یانینا چاغیریب دئدی:

ـ ننه، اوغلونون یئرینی دئییرسنمی؟

گؤزل دئدی:

ـ اوغول، من نبی‌نین یئرینی هاردان بیلیرم، سن کیشی‌لیگنن بیلمیرسن، من آروادلیقنان نه بیلیرم؟

ـ ننه، اوغلون بیزی زنهارا گتیرمیشدیر. آخی اونا نییه ئوگود وئرمیرسن؟

ـ آی‌بالا، بیراوشاغین الیندن نییه داد چکیرسینیز. او کی هله سود امر اوشاقدی، بس بیر قدر بؤیوینده نه ائله جکسینیز؟

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ـ حامله اولاندا نبی‌نی قارنیندا نجور ساخلادین ؟

گوزل کولوب دئدی :

ـ قـارنیمدا دیری‌ایدی ، پاتلادیقجا الیمنن باسیب وورووردوم آعزیما . وقتی گلنده یئره قویدوم کی ، ایندی گؤردو گون نبی‌دی . قارنیمدا دا دله دوزلوك ائله ییردی .

ناچالنیك گوزلین اُوزونه باخیب دئدی :

ـ هئچ سؤزوم یوخدو ، بئله آنادان دا نبی کیمی اوغول اولاجاق دا ! ...

ناخچوان ناچالنیکی هله موللو او بـاسینداایدی . چـوبانلار گوروس ناچالنیکی نین آتلی‌نان گلدیگی‌نی خبر گتیردیلر . سلاوا‌چینسکی آتلانیب ارفسه ده گوروس ناچالنیکی نین آتلیلارینا قارـیشدی . ایکی ناچالنیك آتلانیب شوتلانلی یایلاغینا طـرف گئدمگه باشلادیلار .

نبی‌نین قارداشی محـرم آتـی مینیب کسه یولنان شوتلانلی یایلاغینا چیخدی ، ناچالنیك لرین گلمه سینی نبی‌یه خبر وئردی . ائودن آپاردیغی اُوچ یوز گولله نی ، بیر ده یئمك شئیلری‌نی اونلارا وئریب گئری قاییتدی . نبی گیل آییق اولوب ئوزلرینه سنگر دوزلتدیلر . ناچالنیکر شوتلانلی داغینا چاتان کیمی ، هرطرفـدن داغی باسدیلار گولله‌یه . گولله داغین اُوستونـه یاغیش کیمی یاغیردی . نبی‌نین اُوستونده بو زمان بئشجه آدام وارایدی . اونلارین‌دا گولله‌

لری آزالمیشدی . اونلار آتدیقلاری گولله‌لری یئره وورووردولار .

بیردن نبی بوزآتی مینیب ناچالنیکلرین قوشونونو قیرا ـ قیرا قـووب ارفسه کندینه تؤکدولر . نبی پاپاغی‌نین دالینی قالـدیریب اوخویا ـ اوخویا چیخدی سالاوارتی طرفـه .اوبادان گتیردیکلری قویون جمد گینی دوغرایب پیشیردیلر٬ سارپاداغ یولوندا یئمگه باشلادیلار .

نبی ایکی ناچالینکین داعواسیندان قورتاراندان سونرا ناخچوان طرفه آتلادی . بوردانبی برك ناخوشلادی یولداشلاری موللو کندینه گتیردیلر .

بو زمان موللو کندینه بیـر دسته ژاندامادوشدو.ژاندارمـالار کندده شلوغ ائدیردیلر:زمیلری،بوستانلاری اوتـاریردیلار. کندلیلر جانادویوب بیر نئچه ژاندارمانی دؤ گدولر.بونون اُوستونده پـریستاو دسته‌اینن موللو کندینه گلیب اسماعیل گیلی خـوجاهاندا چوخ دؤگدولر .اونلارا دئییر کی ، سیز همی ژاندارما دؤگموسونوز ، هم ده نبی‌نی ساخلاییرسینیز . بونلاری گئجه بیر طویله‌یه سالدیلار .

بونلار بوخووی آیـاقلاریندان چیخاردیب قـاچدیلار ، بیـر مدت گیـزلین دولاندیلار . اونلار قورخوردولار کـی ، نبی‌نین خسته اولماسی‌نی حؤکومت آداملاری ائشیدیب اونو توتالار. اونون اُوچون ده نبی‌نی کندده ساخلامایب قویون آرخاجینا آپاردیلار . هـر گون بونلار نبی اولان کاهانین (۱) یانلاریندا قـویون اوتاریب اونون

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

قاروولونو چکیردیلر .

نبی بیر آیا کیمی کاهادا بـرك خسته اولدو . سونرا خیردا-خیردا اونون وضعی جورله‌نیب یاواش - یاواش یاخشی اولماغا باشلادی.

نبی بابت اولاندان سونرا قاچاق آداملار اونا دئدیلر :

ـ قاغا ، بیـزی ده ئـوز دسته‌نه گؤتور . بیز سنینله گزمک ایسته‌ییریک .

نبی اونلاری دسته‌سینه قبول ائله‌مدی .

نبی نین یولداشلاری نبی نی گؤتوروب ناخچوان طرفه آدلادیلار. نبی برك ضعیف دوشموشدو . اونـون اوچون اونـو بیر ائوده قویوب یولداشلاری اوردا - بوردا گزمکده اولدولار .

بیر گـون نبی نین خسته اولماسینی پاشابگ ائشیتدی . او ، بو احوالاتی ناخچوان ناچالنیکینه خبـر وئردی . ناخچوان ناچالنیکی گئجه اولاندا بیر دسته آتلی گؤتوروب نبی اولان ائوی مانسیرا ائله‌دیلر ، نبی نی یاتدیغی یئرده توتوب سالدیلار قازاماتا .

بو دفعه نبی نی تئز ئولدورجکدیلر ، آنجاق آرخایینددیلار کی، او خسته‌دی، قاچابیلمز . اونون اوچون بیر نئچه گون ئولدورمه‌ییب ایشی لنگیتدیلر .

نبی اولان اوتاقدا ابراهیم خلیل ، بیرده ایرانلی نبی آدلـی ایکـی آدامدا اولور . نبی یاخشی اولموشدو . اونون جانیندا هئچ ناخوشلوق

قاباقکی صحیفه‌دن : ۱ ـ کاها : کؤهول ـ مغارا .

قـالمامیشدی . بیر گون ایـرانلی نبی خسته‌لندی ، گئجه یاریسیندا ایرانلی نبی ئولدو . نبی قاباقجادان ئوگرنمیشدی کی اونون دا آدی نبی ، آتاسی نین آدی ایسه علی دی.

نبی دوروب او ساعـات اونـون جیبینی آختـاردی . جیبیندن پاسپورتونو تاپدی . ئـوز پاسپورتونو اونـون جیبینه‌قویدو ، اونـون پاسپورتونو ایسه گؤتوروب سالدی ئوز جیبینه. نبی یولداشی ابراهیم خلیله دئدی کی ، بـوایشی هئچ کسه دئمه ، سـوروشسالار دئه کـی موللو نبی ئولموشدور .

سحر تئزدن گلیب گؤردولر کی موللونبی ئـولـوب ، یـازیب ناچالنیکه خبر وئردیلر . ناچالنیك دئدی :

ـ یاخامیز اونون الندن یاخشی قورتاردی . اونسوز دا بیز اونو ئولدورجگ‌ایدیك .

ئولن نبی نی باسدیردیلار قـالان نبی ایسه ایـراندان بوطرفه آدلایغی اوچون گناهسیز توتولموشدو . ایکی گـون سـونـرا نبی نی بوراخیب دئدی کی ، آدلاییب گئدرسن ایرانا . نبی کلکله قازماتدان-قورتاراندان سونرا گلدی قاقان طرفه . او یولداشلارینی تاپیب باشینا توپلادی . یولداشلاری اونون سلامت قورتارماسینا چوخ سئوینديلر .

بیر ایکی گون گئچندن سونرا نبی نین آلوئرچیلری سویما-سی ائشیدیلدی ، آلوئرچیلر تؤکولوب ناچالنیکین یانینا کلدیلر ، باشلارینی یولوب ، نبی‌دن داد چکدیلر کی پارچامیزی آلمیشدیر .

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ناچالینك سلاواچینسکی تعجب ائله‌ییب دئدی :

ـ آ بالام،او نبی قازاماتدا ئولدو باسدیردیق ، یقین آیری قاچاق گؤرموشسونوز .

ـ آی آغا ، بیز نبی‌نی یاخشی تانیبریق ، او ساغدیر ، ئولمه‌میشدیر .

بیر آزدان سونرا نبی‌نین پریستاوین دسته‌سی‌نی ووروشماسی سراغی گلدی . ناچالنیك مئییتی یئردن چیخاردیب تانیانلارا باخدیردی ، گؤردو کی ،ئولن ،نبی دگیلمیش ، ایرانلی نبی‌ایمیش . او ، دیزلرینه ووروب دئدی :

ـ بوجور کلکباز آدامنان هئچ کس باجارا بیلمز . علاجمیز اودور کی ، الیمیزه دوشن کیمی ئولدورك .

***

**

*

نبی‌نن مهدی‌نین توتولماسی و خان اوغلونون ئولدورولمه‌سی

نبی قیش وقتلری‌نین چوخونو ایراندا یاشاییردی . او اورادا خانلارنان ، ملکدارلارنان ووروشوردو . اونون بیر راحت گونو یوخ ایدی .

کربلایی حسین بگ قارداشی‌نین قانینی آلماق اوچون چوخ چالیشیردی . بو تایدا نبی‌یه هئچ بیر زاد ائلیه‌بیلمیردی . کربلائی حسین بگ فیکیرلشدی کی ، نبی‌نی ایراندا ئولدورمك لازیمدی . او ایرانا آدلاییب دوستو احمد خانین یانینا گئتدی . اونان دانیشدی . او ئوز بوینونا آلدی کی نبی‌نی ایراندا ئولدورسون . احمدخان نبی‌نین دالینا چوخ دوشدو . بیر دفعه آراز قیراغیندا بونلارین دعواسی دوشدو ، نبی احمدخانین قوشونونو قیریب ترك ائله‌دی ، مهدی‌نن هجری ایراندا قویوب ئوزو خوجاهان طرفه آتیلدی .

احمدخان نبی‌نین ایراندا اولمادیغینی بیلیب مهدی‌نن هجرین یئرین آختاریب تاپدی . گئجه بیر دسته قوشونان گلیب مهدی‌نن هجری توتدو . هجری آچیق ساخلاییب ، مهدی‌نین ال

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آیـاغنا قاندال وورموشدولار . مهدی‌یه چـوخ اذیت وئردیلر .هجر ایراندان نبی‌یه بومضموندا بیر کاغاذ یازدی :

داغلارین دؤشلری چیسکین دوماندی ،
وطندن چیخدیغیم خیلی زماندی ،
غربت ائلده حالیم منیم یاماندی ،
مهدی‌نی توتدولار ، گلـه‌سن ، نبی !
دوشمنین الیندن آلاسان ، نبی !

* * * * *

ایرانین داغلاری قاردی ، بوراندی ،
آرازین کناری یازدی ، آراندی ،
مهدینی توتدولار هجر تالاندی ؛
بئله بیر گونده گلـه‌سن ، نبی !
دوشمنین الیندن آلاسان ، نبی !

* * * * *

قوهومدان ، قارداشدان اۆزولدو الیم ،
گولوب دانیشماغا وارمابیر دیلیم ،
یانیمدا دا یوخدو قوچ اوغلو کریم ،
بئله بیر گونومده گلـه‌سن ، نبی !
هجری اللردن آلاسان ، نبی !

هجر کاغاذی بیر آدامنان نبی‌یه گؤندردی .

خان هجرنن مهدینی خوجاهانا کربلایی حسین بگین اۆستونه گؤندردی . کربلایی حسین بگک اونلاری خوجاهاندا بیر داما (۱) قاتدی کی ، صاباح گؤندرسین گـوروسا . قضادان اولان کیمی گئجه نبی تیکن فتحعلی‌نین ائوینه گلـمیشدی . او هجرین ایراندان یازدیغی کاغاذی آلدی ، ایرانا گئدمك ایسته‌دی . مهدی‌نن هجرین خوجاهاندا دو تاق اولماسینی ائشیدیب چـوخ سئوینندی . او ساعات تونجولی‌نی ده گؤتوروب مهدی‌نن هجـر سالینان ائوین آغـزینا گلدی . قاپیچیا ائله تپیندی کی او بیر کلمه‌ده دانیشابیلمه‌دی.قاپینی سیندیریب هجر-نن مهدی‌نین الـ ـ آیاغینی آچدی . اونلارین اۆزوندن ، گـؤزوندن اؤپوب هجره دئدی :

ـ هجر ،منیم اۆستومده سنی چوخ اینجیدیرلر،آرواد خئیلاغی سنی اۆچ دفعه توتموشلار . بلکه منیم ایشیم بئله دوشوب ،سنه چوخ کورلوق وئریرم . مندن اینجیسن او ساعات منه دئه . من ئـولونجن بوجور اذیتنن یـاشاییب دشمن‌نن باریشمایاجاغام . اذیتدن اینجیمه ! بوجور اذیتلر وداعوالار منه لذت وئریر !

هجر گولوب دئدی :

ـ معلوم، سنین قانین منیمکیندن قارادی . سن نه تهرسنسه من ده هئیله‌یم . دشمن باجاردیغی‌نی ائلیه‌جك ، نه عیبی وار . نبی ، هئچ

۱ ـ دام : ائو . زندان دا دئییلر .

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

فیکـر ائله‌مه مـن ده ئـولونجن دوشمن‌نن ووروشاجاغام . ایگیدین باشی بلالی گرك .

نبی مهدی‌نن هجری ده گؤتوروب بیرده ایرانا آلادی .

کربلایی حسین بگك ناچالنیك سلیم بگین یانینا گئدیب دئدی:

ـ نبی‌نی ایراندا ئولدورمك چـوخ هـاسانتدی . احمد خـانا تاپشیراق کی ،اورادا اونا گؤز وئرسین،ایشیق وئرمه‌سین.سیزده ایران حؤکومتینن دانیشین ، اورادا نبی‌نی ئولدورسونلر .

سلیم بگك ژنرالا خبر وئردی . ژنـرال ایران حـؤ کومتی‌ایله علاقیه گیریب(۱) نبی‌نی ایراندا توتماغا چالیشدیلار . نبی بیر ائوده یاتیردی.ائو صاحبی‌نین جیبینه چوخ پول باسیب اونو آلداتدیلار.ائو صاحبی نبی‌نین یئرینی احمدخانا دئدی.احمدخان چوخلو سربازلاری گؤتوروب گئجه نبی اولان ائوه گلدی ، بـورادا نبی‌نن مهدی‌نی یاتدیغی یئرده توتدولار .

هجر باجیسی‌نان قالدی ائـوده . او نبی‌نین دردیندن گئجه ـ گوندوز آغلاییردی .

احمدخانین اوغلونون هجره گوزو دوشه‌وشدو. چونکی هجر دئدیکجن گؤزل، یاراشیلقی بیر گلین‌ایدی.ایراندا هجر کیمی گؤزل گلین یوخ ایدی . همیشه ایرانا آدلایاندا اونون تماشاسینا چیخیر ـ دیلار . اونون گـولله آتماسینا ، توفنگلی گـزمه‌سینه هـامی معطل

۱ ـ علاقیه گیرمك : رابطه قورماق.

قالیردی .

احمدخانین اوغلو،نبی گیل توتولاندان سونرا،هجرین اُوستونه چـوخ دوشدو . بیر گئجه ئوز ـ ئوزینه دئدی کی آرواد منه هئچ زاد ائلییه بیلمز ، گئدجگم هجرین یانینا .

او سرباز گـؤتوروب دوز هجر اولان ائـوین قاپی‌سینا گلیب ، قاپینی دوگدو .هجر قاپی‌نین دؤگولمه‌سینی ائشیدن کیمی او ساعات آیاغا قالخیب آینالی‌نی گؤتوردو ، گولله‌نی آینالی‌نین آغـزینا وئریب قیشقیردی :

ـ کیمسن ؟

او دئدی !

ـ منم ، هجر ، خانین اوغلو . قاپینی آچ !

هجر جواب وئردی :

ـ مندن نه ایستیرسن ؟

ـ واللاه سندن ئوترو ئولودم .

ـ ائله من ده سنین کیمی کیشی‌یم.مندن‌هئچ زاد قوپارابیلمزسن. هاردان گلمیسن ،او یولدان گئری قاییت ، یوخسا خیر آپارماسان ! خانین اوغلـو پنجره‌دن ایچری گیرمك ایستیردی ، هجر اونا دئدی .

ـ قوی قاپینی آچیم گل ایچری ، پنجره‌نی سیندیرما .

هجر قاپینی آچدی . او ساعات خانین اوغلو ایچری گیردی .

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

هجر قیشقیریب اونا دئدی :

ـ سن منی نه حساب ائلییرسن ، من سنه دئمه‌دیم‌می کی ، من کیشی‌یم. بئله حساب ائلییرسن نبی تو تولوب . آل پایینی !

هجر خانین اوغلونون تپه‌سینه بیر گولله ووردو . خانین اوغلو قیشقیریب یئره سرپیلدی و ئولدو . خانین اوغلو ئولن کیمی یانینداکی قوللوقچو قاچدی . هجرمئییتی چؤله تولاییب قاچیب گئتدی ایران داغلارینا . بورادا تونج ولی گیلی تاپیب مهدی‌نن نبی‌نین توتولماسینی ، بیرده خانین اوغلونو ئولدوردوگونو اونلارا خبر وئردی .

تونج‌ولی خوجاهان طرفه آدلاماق ، یولداشلارینی گیترمک ایستیردی . هجر بونون سؤزونه باخماییب دئدی :

ـ من نبی‌نی قازاماتدان چیخارماسام ،هئچ ئیره گئدمه‌یه‌جگم.

هجر بونو دئییب قاییتدی گئری . تونج‌ولی هجرنن گلدی . بونلار یولدا اسماعیلی و باشقا یولداشلارینی دا تاپدیلار . هجر قازاماتین یانینا گئتدی .

همین گئجه قازاماتی یارا بیلمه‌دیلر . اوبیری گئجه قازاماتی دال طرفدن یاریب نبی‌نن مهدینی قورتاردیلار.

نبی قازاماتدان چیخان کیمی هجرنن یولداشلارینی گؤتوروب، آرازدان بوتایا آدلاماق ایسته‌دی . ایران حؤکومتی داغیدیلیب نبی‌نین قاچیریلماسینی ائشیدن کیمی آراز قیراغینا گوجلو آتلی گؤندردی.

نبی گیلین ایشی چتین ایدی چونکی نبی مهدی نین توفنگی

یوخ‌ایدی . بونلار بیر قاراچی کؤچونه راست گلدیلر . قاراچیلار نبی گیله قاراچی پالتاری گئییندیریب قوشدولار دسته‌لرینه . ایران قوشونو گلیب قاراچیلاردان نبی‌نی سوروشدو . بونلار دئدیلر : بو ساعات آرازی گئچیب او تایا آدلادیلار .

ایران قوشونو گئری قاییدیب گئتدی. نبی دسته‌سی‌نن آرازدان آدلاییب گلدی خوجاهان طرفه .

نبی‌نین قاچماسینی خان کربلایی حسین بگه خبر وئردی ،او ،قورخوسوندان خوجاهاندا قالماییب قوبادلی طرفه گئتدی .

* * *

* *

*

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

هجرین بیرینجی دفعه توتولماسی

ناچالینک سلاواچینسکی پریستاوی ئوز یانینا چاغیریب دئدی:

ـ بیز نبی‌نن باجارا بیلمه‌دیك. او، بیزیم أوچون آللاهین بلاسی اولموشدور. او، هردن ـ بیردن هجری کندلرده قویور. منیم فیکریمجه هجری توتساق، نبی ئوزونو قلمه چرپیم ائله‌یر. هجری هاردا قویدوغونو سن ئوگرن، ئوزون ده بو سیرری هئچ کسه دئمه. یئرین بیلندن سونرا توتاریق.

پریستاو ناچالنیکین بو تدبیرینی چوخ بگندی. اونلار هامپالار واسطه‌سی‌نن هجرین یئرینی ئوگرنمگه باشلادیلار.

نبی اللییجه‌یه گئدنده هجری آپاریب ننه‌سی گـؤزلین یانیندا قویموشدو. ننه‌سی هجری گیزلینده ساخلاییردی. خوجاهانلی نیفته‌لی‌بگ هجرین موللودا اولماسینی ائشیتدی. او بوتون بگلری باشینا توپلاییب دئدی.

ـ هجر بو ساعات نبی‌نین ننه‌سی‌نین ائوینده‌دی. گلین گئدیب هجری توتاق.

بگلر آتلانیب موللویا گلمك ایسته‌دیلر، سونرا کندآراسیندا

اولاجاق قانلیلیقدان قورخوب خاوتجه پریستاوا خبر وئردیلر.

پریستاو بونو ائشیدن کیمی موللو کندینه هجوم ائدیب هجری کوزچالانلی مهدی یوزباشی‌نین ائوینه آپاردی.

مهدی یوزباشی ئـوزونه عار بیلیر کی، اونون ائویندن آرواد توتسونلار، هم ده نبی‌دن قـورخور. اونـون أوچون هجری آپاریب باشقا ائوده گیزله‌ییر. گلیب هجری آختاریرلارسادا تاپمیرلار، ائله گمان ائدیرلر کی او قاچمیشدی.

بو وقت ناچالنیك قوبادلی کندینده‌ایدی. هجرین قـاچماسی احوالاتینی ائشیدن کیمی کورچالانلی کندینه گلدی. بورادا اولان هـامپالار هجرین یئرینی اونا دئدیلـر. ناچالنیك سلیم‌بگ هجری توتوب قوبادلی معلمی رحیم‌بگین ائـوینه گتیردی. او همیشه هجری ئوز یانیندا ساخلاییردی کی قاچماسین. ناچالنیك هجری حـرمت قویوب یاخشی یئرده اوتورتموشدو. او هجره دئییردی:

ـ آی هجر، نه اؤچون ارینه ئوگـود وئرمیرسن کی بیزی آز اینجیتـسین. آخی بیزده یازیغیق، بوتون ایشلری تؤکوب اونون دالینا دوشموشوك. آخیری اوقدر ائله‌ییر کی، سنی ده توتوروق. بو بیزیم أوچون عیبدیر کی آروادی توتوروق.

هجر اؤزونـو تـورشوتدو، قاش‌قاباغینی تـؤکوب ناچالنیکه دئدی:

ـ نه وقتدن بئله غیرتلی اولموسونوز. من نبی‌یه هئچ زاد دئیه

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

بیلمرم ، باجاریرسینیز ئوزونوز قاباغینی آلین . او ، سیزنن هئچ وقت باریشمیاجاقدیر .

ـ هجر ، سن کی مسلمان آروادیسان ، سنه یاراماز توفنگ ، تپانچا گؤتوروب اری‌نن قاچاقلیق ائده‌سن. قالان مسلمان آروادلاری کیمی ائوده اتورارسانمی ؟

ـ نبی نه تهردی من ده هئیله. نبی‌نن من ده سنگرده ئوله‌جگم. من بئله خوشلاییرام . اونون سنه دخلی یوخدو . من سن دئیه‌ن آروادلاردان دگیلم !

ناچالنیك حرصیندن دوداقلارینی گمیریب دئدی :

ـ منیم داها هئچ سؤزوم یوخدو . هامی منه بینامـوس دئسه ده بونو قازاماتلاردا چوروده‌جگم .

ـ باجاردیغینی ایکی قابا چك ! من سنه یالوارمارام ! من سن دیه‌ن قورخان آروادلاردان دگیلم !

ناچالنیك بیر کلمه ده دانیشمایب بیغلارینی گمیرمگه باشلادی. ئوزو باشا دوشدو کی بیر سؤز ده دئسه هجر اونو بیابر ائده‌جکدی .

معلم رحیم بگین ائوینده ناچالنیك أوچون بویوك قوناقلیق دوزلتدیلر . هجر کناردا آجیقلی اوتوراموشدو . ناچالنیك ده یولداشلارینان چورك یئییب ایچگی ایچیردیلر .

ناچالنیك همین گئجه قوبادلی کندینده قالمالی اولدو . او قورخدو کی آخشام چاغی نبی قاباقلارینا چیخیب هجری اللریندن

آلسین .

هجرین توتولماسینی موللولار نبی‌یه خبر آپاردیلار . نبی بوز آتی قافاندا مینیب بیر ساعاتا قوبادلیدا اولدو .

قارانلیق دوشموشدو. کندین آراسیندا آز آدام گؤرونوردو . بیردن نبی رحیم بگین قاپی‌سیندا آتدان دوشدو. او سورغو ـ سوآلسیز قاپی‌نی آچیب ایچری گیردی . ناچالنیکین آداملاری فرصت تاپمادیلار کی آیاغا قالخسینلار . هامیسی ساپساری سارالدی .

نبی قیشقیریب دئدی ،

ـ هئچ ترپنمه‌یین ، اوتورون یئرینیزده . یئریندن ترپنه‌نین بئینینی گؤیه سووراجاغام .

ـ معلم رحیم‌بگ اوساعات یئریندن قالخیب نبی‌نین آیاغینا دوشدو ، اونا یئر گؤستردی ، نبی ناچالنیکه دئدی :

مرد اوغولام منله باجارماز فلك ،

داعوا گونو دوشمنه گللم‌کلك ،

آچ قاپینی هجرین اوزون گؤرك .

بوراخماسان آللام جانینی ایندی !

اووجلا ایچرم قانینی ایندی !

* * * *

نبی‌نین آدینی قویوبسوز قاچاق ،

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دسته‌سی باشیندا ئوزوندن قوچاق ،
اولاجاقسان سن ده بو ایشدن ناچاق .
بوراخماسان آللام جانینی ایندی ؛
اووجلا ایچرم قانینی ایندی ،

* * *

نبی دئیه‌ر من گئچمیشم جانیمدان ،
ایچدیکجه دویمارام دوشمان قانیندان ،
گلمیشم هجری آلام یانیندان .
بوراخماسان آللام جانینی ایندی !
اووجلا ایچرم قانینی ایندی .

نبی ائله بیلیردی کی هجری باشقا داما سالمیشدیلار. گؤزونو چئویریب بیر کنج‌ده هجری گؤردو. هجر او ساعات یئریندن سیچرا-ییب نبی‌نین یانینا گلدی.

معلم رحیم‌بگک یالواریب نبی‌یه دئدی :

ـ آی نبی ، سن آللاه بو دفعه بو گناهی باغیشلا .

نبی ناچالنیکین اوزونه توپوروب دئدی :

ـ آ قـورومساق ، آروادنان نه ایشین وار ؟ اگـر کیشی‌سنسه ،

بـاخ ، یانیندا دوروموشام ، دور دنه نه ائلییرسن ائله ! گئدیب آرواد یاتدیغی یئرده توتماق کیشی‌لیکدیرمی ؟ بـو ساعات بئینی‌نی گـؤیه سوووراجاغام !

نبی‌نین تـونج ولی ده گلمیشدی . او تـوفنگ الینده قـاپی‌نین آغزیندا دوروموشدو .

نبی غضبلنیب ایره‌لی گئدیب ناچالنیکین دؤشوندن بیر توفنگ دورتمه‌سی ووردو . نـاچالنیک یئره ییخیلدی . او ساعات گـولله‌نی آینالی‌نین آغزینا وئریب ناچالنیکین وورماق ایسته‌دی: بو زمان معلم رحیم‌بگین آروادی ناتوان نبی‌نین آیاغینا ییخیلیب یالواردیلار .

ـ آی نبی ، سن آللاه بو دفعه ناچالنیکی بیزه باغیشلا ! بیزی بدبخت ائدیب ائـوییمیزه قان توکمه ! آیـاغینا ییخیلمیشیق . آی ایگید ، بو دفعه ناچالنیکین قانیندان گئچ !...

نبی نـاتوان خانیمین قولـوندان تـوتوب ، قالدیـردی آیاغا ، ناچالنیـکین اوزونه توپوروب دئدی :

ـ سنی بو معلمنن ناتوان باجییا باغیشلادیم ، آنجاق اونو بیل کی قـوش الوب گؤیه چیخاسان گئنه الیمدن قـورتارمازسان. سن هجری توتماغنان منی جله‌یه سالا بیلمیه‌جکسن .

نبی بونو دئییب قورتاراندان سونرا هجرین قولوندان تـوتوب ناتوان باجی و معلمنن خداحافظ‌له‌شیب ائودن چیخدی .

نبی آقا مینیب هجری ده چکدی تـر کینه . بیر دقیقه‌نین

Dicital-Kitab-Evi   dicitalkitabevi.googlepages.com

ایچینده قوش کیمی گؤزدن ایتدی .

ناچالنیک قورخودان خسته‌لنیب گوروسا گلیب بورادا اون بئش گون یاتدی .

* * * *
* * *
* *
*

هجرین ایکینجی دفعه حبس ائدیلمه‌سی

پریستاو سلیم بگ بگلری یانینا ییغیب دئدی :

ـ اوشاقلار ، نبی‌نن بیز باجارا بیلمه‌دیك ، اوستونه نجفقلی‌نی سالدیق کی ، بیر تهر ائله‌سین . نجفقلی‌نین دسته‌سی‌نی ده قیریب ترك ائله‌دی . بیز اونا ائله یارا وورمالییق کی او،روحدان دوشسون. بلکه اوندا اونو ئولدوره بیلدیك .منیم فیکریمجه هجری توتمالییق.

هامی بگلر هجرین توتولماسینی لازیم بیلدیلر . بو ایشی خوجاهان بگلریندن نیفته‌لی بگه حواله ائله دیلر . نیفته‌لی بگ ده بوینونا آلدی کی ، من هجری توتارام .

بگلر داغیلیب ائولرینه گئتدیلر . یاز زمانی نبی هجری ایراندان آدلاییب خوجاهاندا قویموشدو ، ئوزو ایسه توماسا گئدمیشدی . بونو نیفته‌لی بگ ائشیتدی.او ساعات پریستاو سئفی بگ بیر دسته آتلینان خوجاهانا گلیب هجر دوشن ائوی ماتسیرا ائله‌دی . بونلار هجری توتوب کربلایی حسین‌بگین ائوینه گتیردیلر.همین گئجه اورادا قالیب سحر تئزدن‌هجری گوروسا گتیریب قازاماتا سالدیلار.هجرین آیاغینا قاندال ، بوینونا کونده ووردولار . هجر قاندال‌نان کونده‌نی بیرده

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

قازمات اوتاغینی گؤره‌ن کیمی دولـوخسوتوب نبی‌نی یـادینا سالیب دئدی :

کؤرولمویوب هئچ مصبده، هئچ دینده،
قولومدا قاندالاق ، بوینومدا کونده ،
هئچ کافر گؤرمه‌سین منی بو گونده .
منیم بو گونومده گله‌سن ، نبی !
قازامات دالینی دله‌سن ، نبی !

* * * *

نبی گلیب دوستاق یولون باغلادی ،
هجرخانیم یار دئییبن آغلادی ،
ظالم منی قازاماتدا ساخلادی .
منیم بو گونومده گله‌سن ، نبی !
پریستاو الیندن آلاسان ، نبی !

* * * *

قازامات ایستی‌دی یاتا بیلمیرم ،
باریسی (۱) قلبی‌دی(۲) آشا بیلمیرم ،

۱ ـ باری : بارو . ۲ ـ قلبی : اوجا

هاچاریم دا یوخدور آچا بیلمیر .
منیم بو گونومده گله‌سن ، نبی !
سالداتین الیندن آلاسان ، نبی !

* * * *

هجر خانیم سؤزون گلدی آوازا ،
صبح زمانی هر کس دورار نامازا ،
بیر جوت ایگید غرق اولدولار آرازا .
منیم بو گونومده گله‌سن ، نبی !
سالداتین الیندن آلاسان ، نبی ،

هجر قازاماتدا چوخ کورلوق چکیردی . اونو اکینلی آصلان نجف اوغلو بیرده حسنعلی اولان اوتاغا سالدیلا . هجر قازاماتا آپارـ یلاندا دوستاقلار تنفسه چیخاریلمیشدی . دوستاقلارین ایچینه واهمه دوشدو . خیسین ـ خیسین دانیشیردیلار کی هجری نـوتوب قازاماتا سالسینلار ؟!

هجرین وضعیتی چوخ پیس گئچیردی.او ،باشینی آشاغی سالیب یئرده اوتورموشدو . اونون ساچلاری أوزونه داغیلیب حرصیندن اللری اسیردی . او ، نبی‌نی یادینا سالیب دئییردی :

تئللریم تؤکوب ، أوزوم لالادی ،

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

قاشلاریم قارادی ، گؤزوم آلادی .
یان ـ یؤورم قازاخدی ، یئریم قالادی .
هارداسان ، هارداسان ، آی قوچاق نبی !
آدینی قویوبلار ، آی قاچاق نبی !

* * * *

یاستیغیم کرپیچدی ، دؤشگیم سامان .
یورقانیم حصیردی ، أوشودوم آمان !
هر طرف حصاردیر ،هر طرف دومان !
هارداسان ، هارداسان ، آی قوچاق نبی !
آدینی قویوبلار ، آی قاچاق نبی !

آصلان گیل اونون سسینی ائشیدن کیمی آغلاییب آیاغینا ییخیلدیلار.هجر آصلان گیله ئو گود-نصیحت وئردی کی ، آدام دا آغلایارمی ، ئولنده ده دوشمنین قاباغیندا مرد تربنمك لازیمدیر .

هجر قولونون ایچیندن بیر بالاجا تپانچا چیخاریب آصلانا گؤستریب دئدی :

ـ منی بوراخماسالار ، گؤزلییه‌جگم ، ناچالنیك بو اوتاغا گلنده ، اونو آتاجاغام .

سحر تازاجا آچیلمیشدی،آداملار یئرلریندن دورموشدولار .

بو وقت هجر اولان اوتاغین قاپیسی آچیلیب ناچالنیك سلیم بگ ایچری گیردی . هجره ال اوزاتدی ، هجر اوندان ال توتمادی . سلیم بگ اونا دئدی :

ـ نه وار ، نه یوخ ؟

هجر بیر کلمه ده اولسون اونا جواب وئرمه‌دی .

ـ هجر ، نیه دانیشمیرسان ، باجی ؟

هجر جواب وئردی :

ـ نه جواب وئره‌جگم ، سن هارا ، من هارا . منی توتوب قازاماتا سالانان من دانیشمارام ، سن منیم دوشمنیم‌سن !

سلیم بگ دئدی :

ـ هجر ، من سنی توتمازدیم ،آنجاق نبی منی مجبور ائله‌دی توتدوم . سن نبی‌یه دئه آللاها باخسین ، بورالاردان اوزاخلاشسین . منی بو خاچ پرستلر ایچینده بیابیر ائله‌مه‌سین ! گؤرورسن ، ائله ائدیر کی ، بی‌ناموسلوق ائله‌ییب سنی ده توتورام .

ـ یعنی سیز بگ قسمینده ناموس واردیر کی،ناموسسوز اولا-سان .اولدن ائله بئله ایدینیز دا! سومو گونوز ناموسسوزلوقنان یوغرولموشدور !

سلیم بگ دئدی :

ـ هجر ، آجیغین توتماسین ، گئنه ده سنی بوراخاجاغام . اما توقع ائدیرم ، نبی‌یه دئه بورادان آرالانسین ، من ده یازیغام !

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ـ هجر قاش‌قاباغینی تؤکوب دئدی :

هئچ بوینوما منت قویما ! توقع ائله‌میرم منی بوراخاسان .من یالوارمیاجاغام سنه . نه ائله‌ییرسن ائله . الیندن گله‌نی ایکی قابا چاك :

سلیم بگ کاغاذ یازیب هجره اوزاتدی کی، آلا بونا قول چاك، بیر یاخین آداملاری‌نین آدینی دئسه ، نبی‌یه گؤنده‌رك ، اوزاقلاشسین ، سونرا من ده سنی بوراخیم .

هجر کاغاذی آلماییب دئدی :

ـ من نبی‌یه ائله کاغاذ گؤنده‌ره‌رم . نبی مین هجردن ئوترو دوشمندن قورخوب قاچماز . بیز سیزه یالوارماریق .

ـ منه مین سؤز دئسه‌لر ده سنی قازاماتلاردا چوروتمه‌سم آتامین اوغلو دگیلم ! خالص قاچاق سئنسن !

ـ الیندن گله‌نی ایکی قابا چاك !

سلیم بگ گئدر کن دالدان هجر اونو وورماق ایسته‌دی، آنجاق آصلان الینی توتوب قویمادی .

بیر نئچه گون ایدی هجر آج-سوسوز قازاماتدا چوروبوردو. آرواد خئیلاغی چوخ اذیت چکیردی . هجر چوخ داریخیردی . او، أوزونو الی‌نن توتوب نبی‌نی یادینا سالدی ، پنجره‌یه سؤیکنیب نبی‌نی هارایینا چاغیردی :

قازامات ایستی‌دی ، یاتا بیلمیرم ؛
قوبرنات(۱) گوجلودو ، باتا بیلمیرم ؛
آیاقدا قاندالاق(۲) ، قاچا بیلمیرم .
منیم بو گونومده گله‌سن ، نبی !
قازامات دالینی دله‌سن ، نبی !

* * * *

قازامات ایستی‌دی ، آغریر باشیم ؛
آخیر گئجه- گوندوز قانلی گؤز یاشیم ؛
یانیمدا اولمادی قوهوم - قارداشیم .
منیم بو گونومده گله‌سن ، نبی !
قازامات دالینی دله‌سن ، نبی !

* * * *

من گلنده شاهامالار گولودو ؛
دؤرد یانیمی آتلی قازاق بورودو ؛
یازیق جانیم قازاماتدا چورودو ،
منیم بو گونومده گله‌سن نبی !
قازامات دالینی دله‌سن نبی !

* * * *

۱ - والی ، حاکم . ۲ - گونده ، پابند

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

هجر سؤزلرین قورتاراندان سونرا ، دوستاق یولداشلاری گئدیب اونون آیاغینا ییخیلیب تسکن‌لیك وئردیلر.

هجرین توتولماسی بوتون کندلره یاییلدی . کندلرده بؤیوك ناراضی‌لیق عمله گلمیشدی . کندلیلر قازاماتا هجوم ائله‌مك ایستییردیلر .

بو زمان نبی دسته سی‌نی قاراباغ طرفه آدلامیشدی . بو، هجرین توتولماسینی کیرس داغیندا ائشیتدی. همین ساعات قان اونون بئینینه سیچرادی . بوزآتی مینیب یولداشلاریندان گوروس طرفه گلمگه باشلادی . بوزآت قوش کیمی اوچوردو . ائله بیل کی او دا هجرین توتولماسینی بیلیردی . نبی بوزآتین جلدلیگینی گؤروب دئدی :

بوز آتیم داعوادا پلنگدیر ، پلنگ ،
قیزیل‌قوش باخیشلی ، گؤزلری قشنگ ،
بئلیمده قیلینجیم ، چیگنیمده توفنگ .
بوزآتیم یئری‌ها آمان گونودور !
هجرین دوستاقدا قالان گونودور !

* * * *

ناچالنیگك ، قوبرنات هی کاغاذیازار ،
اونلارین یازدیغین قوچ‌نبی پوزار ،
یئری بوزآت ، هجر قالدی انتظار ،

بوزآتیم ، یئری ها آمان گونودور !
هجرین دوستاقدا یامان گونودور !

* * * *

نبی بیلمز ، نئچه دئسین یاشینی ،
توز ائیله‌رم دوشمنلرین باشینی ،
بیر قییی ووروب آللا گوروس قاشینی .
بوزآتیم ، یئری ها آمان گونودور !
هجرین دوستاقدا یامان گونودور !

نبی اون‌ایکی آتلی‌نان گوروس قاشینا گلدی . آتلی‌لاری‌نین هره‌سی‌نی بیر تپه‌یه گؤندردی. بو اون‌ایکی آدام گوروسون هر طرفینی کسدیلر. نبی‌نین اوره‌گی برك داریخیردی . اون‌بئش گون ایدی هجر قازاماتدا چورویوردو .

نبی بوزآتا مینیب قازامات باشیندا اولان تپه‌یه چیخیب بر کدن قیشقیردی :

ـ سلیم ، سلیم ، آی سلیم ، بو ساعات هجری بوراخیرسان بوراخ، بوراخمیرسان شهری اودلاییب سنین‌ده باشینی کسه‌جگم ! الیم ، آیاغیم دگمه‌میش هجری بوراخ !

سلیم بگین جانینا برك قورخو دوشدو . او باخدی کی ، بوتون یوللار کسیلمیشدی ، ائله بیلدی کی ، گوروسون اطرافیندا مین آدام

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

وار . او ، قازامات ناچالنیکی‌نی یانینا چاغیریب دئدی :

ـ گئد هجری بوراخ ، بو خطانی باشیمیزدان اوزاق ائله !

ناچالنیك هجری‌نی قازاماتدان چیخاریب میرزاعلی‌یه وئریر کی ، آپاریب نبی‌یه وئرسین .

نبی باخدی کی ، هجرین توفنگی یوخدو . قیشقیریب دئدی :

ـ قاییت توفنگینی ده گتیر .

میرزاعلی گئری قاییدیب هجرین توفنگینی ده گتیردی . نبی هجری ترکینه چکیب گوروس قاشلاری‌نان اوخویا ـ اوخویا کچل ـ داغا طرف گئتدی .

نبی گیل بیر آز آرالانداندان سونرا ، ناچالنیکین دسته‌سی آتی مینیب داغی اودا توتدولار کی ، دئسینلر : نبی قازاماتی یاریب هجری آپارمیشدی .

بو دفعه ناچالنیك ئوز گوجسوزلوگونو باشا دوشدو . نبی‌نی ئولدورمگی یادا توتماقی ئوزونه سؤز وئردی . ناچالنیك سلیم‌بگ خوجاهان ، بیرده باشقا کندلرده اولان بگلری ، هامپالاری ییغیب دئدی :

ـ کندلرده چوخ آدام نبی‌نین دوستدو . سیز چالیشین ، اونون یاخشی دوستلاریندان بیرینی آلین الینیزه . چوخ پول وئریب دیشینی شیره‌لندیرین ، اونون الی‌نن نبی‌نی ئولدورتدورون . بیلیرسینیز ، نبی اونلارا اینانیر ، گئجه ائولرینده آرخایین یاتیر . کندلی ایسته‌سه

یاتدیغی یئرده آسانلیقنان اونو ئولدوره بیلر .

ییغیشانلار ناچالنیکین سؤزونو بگندیلر . اونلار کندلره داغیلیب نبی‌نی ئوز دوستلاری‌نین الی‌نن ئولدورمك ایسته‌دیلر ، اما باجارمادیلار . نبی‌نین دوستلاری تله‌یه دوشمه‌دیلر .

* * * *

* * *

* *

*

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

هجرین سلیم بگنن ووروشماسی

نبـی گیل بیـر گـون اوجـانیسین آلتدا اولان آغ‌چشمه ده دوشموشدولر. بونلار قویون کسیب کباب پیشیریردیلر. بیر ده گؤردولر کی ، بیر قاطرلی آدام گلیر . قاطری‌نین اوستونده ده بیر تیر واردیر . نبی گیل قاطرچینی یانلارینا چاغیردیلار . نبی‌نین دسته‌سیندن بیر نفر بونا دئدی :

ـ قاطری وئر گئدیب بیر آز یئمیش گتیرك .

قاطرچی هئچ سؤز دئمه‌ییب قاطری وئردی . تونج ولی قاطری مینیب بوستانا گئتدی ،بیر آز یئمیش گتیردیلر ،سونرا قاطرچیا خیلی پول و یئمیش وئردیلر .

اوجانیسلی بـالا ، نبـی گیلین آغ چشمه ده اولدوغونو ائشیدیب اورا گلدی ، اونلاری ائوینه قوناق آپاردی. نبی گیل آخشاما کیمی بالا-نین ائوینده قالدیلار. کندده اولان هامپالاردان بیری نبی‌نین بالا گیلده اولدوغونو ناچالنیکه خبر آپاردی .

نبی گیل بیر آز لنگیدیکدن سونـرا هجری بالا گیلده قویوب ئوزلری آتلانیب گئتدیلر .

نـاچـالنیـك گـوجـلـو آتلینان اوجـانیسا گلدی . نبی‌نین

گئتدیگینی ائشیدن کیمی آتلانیب اونون دالینجا گئتدی ، گئنجه-نین یاریسینا کیمی گزیب نبـی گیلی تـاپمادی . گئنجه‌نین یاریسی قاییدیب اوجانیسا گلدی. بیر نفر هامپا هجرین بالا گیلده اولدوغونو ناچالنیکه خبر وئردی . ناچالنیك سلیم‌بگك بیر دسته آتلی‌نان هجوم ائدیر بالانین ائوینه. هجر بونو ائشیدن کیمی ئوزونو قاپی‌نین آغزینا وئریب ناچالنیکین دسته‌سینی گولله‌یه‌ییر. هئچ کسی بوراخمیر ایچری. ناچالنیکین دسته‌سی ائوی گولله‌یه توتور .

هجر دوشمن‌نن داعوا ائلیه‌نده نبی‌نی یادینا سالیب دئییردی :

باش آچمیرام بو کافرین دیلیندن ،
گل آل منی پریستاوین الیندن ،
چیخارت منی ظالیملارین الیندن .
منیم بو گونومده گله‌سن ، نبی !
قازامات دالینی دله‌سن نبی !

* * * *

ائللر کؤچدو ، حسرت قالدیق بو داغا ،
بولبول اولوب بیز قونمادیق بو داغا ،
قاباغیمی کسیب بیر ظالیم آغا .
منیم بو گونومده گله‌سن ، نبی !
پریستاو الیندن آلاسان ، نبی !

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

بالا بونو گؤرن کیمی آتی مینیب نبی نی آختارماغا باشلادی
بیر گون سونرا نبی گیلی قاقاندا تاپیب دئدی .

ـ سلیم بگ هجری مانسیرا یا سالمیشدیر تئز ئوزونوزو یئتیرین!

هجر بیر گون بیر گئجه ناچالنیکین آتلیلاری نان آتیشیب ،
بیر تکینی ده ائوین سمتینه قویموردو . هجر باشا دوشدو کی گولله -
سی قورتارمیشد ، دوشمن اونو اسیر ائلیه‌جك . او برك سسنن نبی نی
هارایینا چاغیریب دئدی :

هجر دئییر بو ظولوم منه بسدی ،
پریستاوی گؤرجك اؤره گیم اسدی ،
تئز گل ناچالنیکلر باشیمی کسدی .
ئوزونو تئز یئتیر آی نادان نبی !
توفنگی هاوادا اویناددان نبی !

* * * *

ایندی نبی یاتار یهر قاشینا ،
بیر قوش کیمی چیخار داغلار باشینا ،
آینالی نی سیخیب باسار دؤشونه .
ئوزونو تئز یئتیر ، آی نادان نبی !
توفنگی هاوادا اویناددان نبی !

* * * *

میداندا بوز آتین بئلینه یاتار ،
توفنگی اویناديب دوشمنه آتار ،
قازاقی ، افسری بیر-بیرنه قاتار .
ئوزونو تئز یئتیر ، آی نادان نبی !
توفنگی هاوادا اویناددان نبی !

* * * *

نبی گیل او زمان چاتدیلار کی ، هجری أوزوك قاشی کیمی
هانسیرا ائله‌میشدیلر ، اونون گولله‌سی تمام قورتارمیشدی . نبی گیل
ناچالنیکین قوشونونون دالینی کسدیلر. بیر گون آتیشمادان سونرا
ناچالنیکین قوشونونو قووب دره‌لره ئؤ کدولر. بو داعوادا ناچالنیکین
قوشونوندان چوخ آدام قیریلدی .

بو داعوادان سونرا هجرین آدی کندلرده دانیشیلماغا باشلادی،
هامی گؤردو کی هجر قوچاقلیقدا مین آتلی یا برابردیر ، اونون
کیمی قوچاق دونیایا گلمه‌میشدیر .

نبی گیل ناچالنیکین قوشونونو قوواندان سونرا گئری
قاییدیب بالانین ائوینه گلدیلر . نبی گؤرور کی هجر قاپی‌نین آغز-
یندا ئوزونه یورغان - دوشکدن بیر سنگر قاییرمیشدی . اونون
دوداغیندان ئوپوب دئدی :

ـ داها سن مندن قوچاقسان کی ، قوچاقسان . جماعت سنه

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دئدیگی سؤزلر هامیسی دوغرودور .

هجر گولوب سنگردن چیخدی، یولداشلاریندان گؤروشدو . اورادا . بیر نئچه استکان چای ایچیب، چورك یئدیکدن سونرا قافان مشه‌سینه گلدیلر. نبی گیل همین گئجه اگینلی آللاهوئری قهرمان اوغلونون ائوینه گئدیب ناچالنیك سلیم‌بگه بیر کاغاذ گؤندردیلر کی بالاینسان ایشین اولماسین ، اگر بالایا بیر شئی ائله‌سن ، دونیادا یاشامیاجاقسان .

بیر نفر چوبان کاغاذی آپاریب قوبادلی‌دا سلیم‌بگه وئردی . سلیم‌بگ قورخوسوندان بالایا گولدن آغیر سوز دئمه‌دی . همین ایل ناچالنیك اوجاتیسا گلمه‌دی. نبی گیل او گئجه اورادا قالیب خوروزون ایکینجی بانیندا ترپنیب ساریمساقلی‌یا گئتدیلر .

نبی ساریمساقلیقدان میدانلی یوردونا گلدی . میدانلی یوردوندا همین ایل چوخ ائلات وارایدی . نبی‌نین گؤروشونه گلدیلر. آداملار بیر-بیرینی باسیب یاخیندان گؤرمك ایستیردیلر . نبی جماعتین احوالینی سوروشوب گوله‌گوله اونلاردان دانیشیردی :

ـ منه نیه تماشا ائله‌ییرسینیز ، من ده سیزین بیرینیزم . منی نبی ائله‌ین سیزسینیز . سیز اولماسانیز من بیر گون ده یاشایا بیلمه‌رم .

همین گون ائلاتدا اولان آرواد ـ اوشاقلار هامیسی نبی‌نی گؤرمگه گلدیلر . میدانلیدا آدام الیندن یئر یوخایدی ، دوزلر تمام

آدامنان دولموشدو . جماعت نبی‌نی دئدیکجه چوخ ایستیردی .

نبی بورادان ترپنیب شابادین کندی‌نین ائلاتینا گلدی . بورادا آتدان دوشوب دینجلدیلر . گؤردولر کی خوجالار پارچا آپاریرلار . نبی گیل بونلارین قاباغینی کسیب یولدان دؤندردیلر . خوجالارین بوتون پارچالارینی آلدیلار . از قضا تینلی کندلیسی مهدیقلی ده بورادان گئچیردی اونو چاغیریب یانلاریندا اوتورتدولار . مهدیقلی‌یه نبی چوخلو پارچا وئریب دئدی :

ـ آپار اوشاقلارینا پالتار تیك . همی ده یولدا فاغیر ـ فوغور گؤرسن ، گؤندر بیزیم یانیمیزا ، اونلارا پارچا وئرك .

مهدی قلی یولدا گؤردوگو یوخسوللاری نبی گیلین یانینا گؤندردی. نبی اورادا چوخ فاغیرا پارچا پایلایاندان سونرا ، شابادین کندینین ایچیندن گئچیردی . بونون یولو بیر کاسب کیشی‌نین قاپیسیندان دوشدو . بو کیشی‌نین آلتی اوشاغی واردی کی بونلارین هامی‌سی چیلپاق‌ایدی . کیشی او قدر کاسب‌ایدی کی اونلارا پالتار آلا بیلمیردی. نبی بو کیشی‌نین قاپیسیندا آتی‌ساخلادی و همین کیشی‌نی یانینا چاغیریب دئدی :

ـ آ کیشی ، بو اوشاقلاری نیه چیلپاق ساخلاییرسان ؟

کیشی جواب وئردی :

ـ آتام آنان سنه قربان ، آی نبی ، کاسب آدامام ، بیر چتن کولفتدی ، آیجاق کی یئمگینی یئتیره بیلمیرم . نه تهر ائله‌ییم ، پالتار

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آلا بیلمیرم !

نبی بئش توپ پارچا چیخاردیب کیشی‌یه وئردی،سونرا دئدی:

ـ آلا بو پارچانی ، اوشاقلارینا پالتار تیکدیر ، یورغان ـ دوشگینه اؤز چك . من بئش گوندن سونرا بورادان گلیب سنه قوناق اولارام ، اگر اوشاقلارینی گئنه چیلپاق گؤرسم وای حشیرینده ی .

نبی بیر قدر ده پول چیخاریب کیشی‌یه وئریب شابادیندن چیخدی .

نبی بئش گون داغلاردا دولاناندان سونرا، آلتی آتلینان شابادین کندینده همین کاسب کیشی‌نین ائوینه گلدی . اوشاقلاری قاپیدا گؤردو ، هامیسی تازا پالتار گئیینمیشدیلر .

کیشی آروادلی-اوشاقلی نبی‌نین آیاغینا تؤکولوب اونا دعا ائله‌دیلر . نبی گیل همان گئجه کیشی‌نین ائوینده قالدیلار . گئجه ایکی‌قویون جمدکی چیخاریب کیشی‌یه وئردیلر کی کباب پیشیرسین .

سحر تئزدن کیشی‌یه بیر قدر پولنان پارچا وئریب آتلاندیلار .

نبی‌نین سایه‌سینده کیشی بیرقدر کاسیبلیق داشینی آتدی .اونون یورغان ـدؤشگی تازالاندی، اوشاقلاری‌نین پارلتاری اولدو .آروادی، ئوزو ده تازا پالتار گئیمیشدی .

* * *

قرجیوان ووروشماسی و مهدی‌نین وورولماسی

قافاندا بیر نئچه گون قالدیقدان سونرا نبی دسته‌سینن گلدی قرجیوانا . خوجالارنان بگلر بونون گلمه‌سینی ائشیدیب ناچالنیکه خبر آپاردیلار .همین وقت ناچالنیك ده یاخین یئرلرده‌ایمیش . ناچالنیك چوخلو قوشونلان قرجیوان کندینی مانسیرا ائله‌دی .

چوخ برك داعوا اولدو .ناچالنیکین دسته‌سی قرجیوان کندینی گولله‌یه باسدیلار .داعوا اۆچ گون چکدی. سون گون نبی‌نین دسته‌سینده گولله قالمامیشدی.اونلار کنددن چیخماغا یول آختاریردیلار. کندین بیر یئریندن یول تاپیب قرجیواندان چیخدیلار بو نلار چیخاندا مهدی ده ساماتلیغین قاباغیندان گئچمك ایستیردی . بو زمان بیر سالدات (۱) ائودن مهدی‌نی گولله‌اینن ووردو . کندین قیراغیندا نبی گؤردو کی مهدی یوخدو . او الینی دیزینه ووروب دئدی

ـ مهدی یقین ووروالدو .

مهدی یئره ییخیلیب نبی‌نی هارایینا چاغیردی :

دوستدان ، آشنادان اۆزولدو الیم ،

---

۱ ـ اوروستده تزار زمانی‌نین سربازی .

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

سؤز دئمگه ایندی وارمایر دیلیم ،
آیریلدیم قارداشدان ، قیریلدی بئلیم .
تئز یئتیر ئوزونو هارایا ، نبی !
دوشمن منی آلدی آرایا ، نبی !

* * * *

گؤر نئچه‌سن داریشیبلار جانیما ،
خبر وئرین منیم یازیق آناما ،
وارسین ائللر قان ائله‌سین قانیما .
تئز یئتیر ئوزونو هارایا ، نبی !
دوشمن منی آلدی آرایا ، نبی !

* * * *

نبی چیخدی هانسی داغین باشینا ،
ال آتیبدیر تورپاغینا ، داشینا ،
یارالییام ، باتا بیلمم قوشونا .
تئز یئتیر ئوزونو هارایا ، نبی !
دوشمن منی آلدی آرایا ، نبی !

* * * *

دوشمنلر چوخ‌ایدی ، قاچا بیمه‌دیلم ،

بو هجومدان هئچ باش آچا بیلمه‌دیم ،
جیگریم یاندی ، سو ایچه بیلمه‌دیم .
تئز یئتیر ئوزونو هارایا ، نبی !
دوشمن منی آلدی آرایا ، نبی !

* * * *

گولله دگیب ، مهدی باتیلدی قانا ،
هجرده بیلمه‌ییر کی ، گله یانا ،
نبی گرك قان ائله‌سین هر قانا .
تئز یئتیر ئوزونو هارایا . نبی !
دوشمن منی آلدی آرایا ، نبی !

آغزیندان سؤز قورتاران کیمی نبی دئیه - دئیه ئولدو .

نبی گیل گئجه ، یاخین بیر یئرده قالدیلار . نبی‌الی‌نین ایچی کیمی بیلیردی کی ، کندده مهدینی ئولدورموشلر . اونلار هامیسی یاسا باتمیشدیلار .

سحر آچیلاندا بیرده گؤردولر کی بیر دسته امنیه گئدیر . نبی گیل توفنگی گؤتوروب کسدیلر یولون هر طرفینی . امنیه‌لر گلیب گئچنده قیشقیردیلار .

ـ ترپنمه‌یین ! توفنگلری تؤکون !

امنیه‌لر اللرینی ترپتمگه فرصت تاپمادی . اونلار یئرلرینده

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

میل قالدیلار . نبی گیل بیر نئچه دفعه قیشقیریب تپیندن سونرا ، هامیسی توفنگلرینی تؤکوب تسلیم اولدولار .

نبی دیسلرینی ئولدوروب قالانینی سلامت بوراخدی آنجاق یالتارلارینی آلدی .

امینه‌لی چکیلیب گئدندن سونرا نبی دسته‌سینین قرجیوان کندینه گلدی . کندده اولان هامپالارنان خوجالاری کیلسه‌یه توپلاییب دئدی :

ـ بیز ژنرالین یانیندان گلیریک ائشیدمیشیک نبی‌نین دسته‌سیندن بیر آدام ئولدورموسونوز . ئوزو ده نبی‌نین قارداشیدی . ژنرال سیزی دونیا مالیندان غنی ائده‌جک . چوخ یاخشی ائله‌میسینیز . تاچالنیکه بیلدیرمیسینیزمی ؟

بیر نفر خوجا جواب وئردی :

ـ بیزیم هامپالاردان بیرینین اوغلو نبی‌نین قارداشی مهدینی ئولدورموشدو . تاچالنیک گئدندن سونرا بیلمیشیک . بوگون تاچالنیکین دالینجا آدام گؤندرمیشیک .

نبی ئوزونو هئچ ایتیرمه‌ییب برک ساخلاییردی او ایستیردی کی قارداشینی ئولدوره‌نی بیلسین . ئوزونو خوجایا توتوب دئدی :

ـ قوچاغیم دئد گؤروم مهدینی نه‌جور ئولدوردون ؟

سالدات گوله ـ گوله نبی‌یه دئدی :

ـ سامانلیقدا گیزلنمیشدیم ، مهدی آت یه گئینده سامانلیقین

قاباغیندان گئچنده گولله‌اینن ووردوم .

سالدات دریندن نبی‌نین اۆزونه باخیب تانیدی . بوندان باشقا خوجالاردا نبی‌نی تانیدیلار ، هامیسی ساپساری سارالمیشدی . قاپینی کسمیشدیلر ، چؤله چیخماق ایستیدنی قویموردولار .

سالداتین دیلی دولاشا ـ دولاشا سؤزونو چئویریب دئدی :

ـ من دوغرو دئمه‌دیم . دوزو بودو ، مهدی منیم بیر قوهوموما ساتاشیردی ، بونو گؤروب گولله‌اینن ووردوم .

نبی او ساعات سالدات دئدیگی آروادی چاغیریب سوروشدو :

ـ باجی ، دونن هاردایدین ؟

آرواد دئدی :

ـ ائوده .

ـ قاچاقلاردان سیزه گلن ، سنه ساتاشان اولوبدورمی ؟

آرواد جواب وئردی :

ـ یوخ ، قارداش ، من قاچاق ـ زاد گؤرمه‌میشم .

نبی اونو گئری قایتاردی . بیر نئچه آدامدان دا سوروشدو . باخدی کی قارداشی مهدینی گئتدیگی یئرده وورموشدو . مهدی بیناموس آدام دگیل

نبی اللیدن چوخ کیلسه‌یه هامپا ، خوجا ، بگ ییغمیشدی . اونلارین هامیسینی خنجلنن قیردیردی . دوردوغو یئرده اونون گؤزوندن یاش تؤکولوردو ، دوشمنی قیرا ـ قیرا برکدن آه چکیب

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دئدی :

ناپاکین نالاسینا دوزدوم من ده ،

شاد گئدر کن بیردن ایلیشدیم کمنده ،

مهدی وورولدو ویرنا قرجیونده .

آناما دیئین ، ئولدو مهدیم ، آغلارام !

آی هارای ، آرخام ، ائلیم آغلارام !

* * * *

نبی دیئیر غربت منیم ائلیمدی ،

مهدی ئولدو بیلدیم سینان بئلیمدی ،

آخان آراز گؤز یاشیمدی ، سئلیمدی .

آنا دیئین ، ئولدو مهدیم ، آغلارام !

آی هارای ، آرخام ، ائلیم آغلارام !

آخی من آناما نه جواب وئریب گؤزونه گوره‌نرم ...

سونرا اونلارین ائوینی تالان ائله‌ییب پایلادی یوخسوللارا .

بوندان سونرا مهدی‌نین مئییتینی دفن ائلدی .

نبی مهدینی دفن ائلی‌ینده ظالملاردان شکایتله‌نیب دیئیردی :

اینانیب ایتیردیم دوستا باشیمی ،

فلك یئنه زهرلدی آشیمی ،

ائللر دئسین ، ایتیردیم قارداشیمی .

بو ظالم فلکین الیندن هارای !

پریستاو ، افسرین الیندن هارای !

* * * *

گؤیلره قالخیبدی منیم آمانیم ،

هاوایا سووروولدو دینیم ، ایمانیم ،

فرقتیندن یاندی ، کول اولدو جانیم .

بوظالم فلکین الیندن هارای !

پریستاو،افسرین الیندن هارای !

* * * *

بیر یانیم قایا ، بیر یانیم باریدی ،

آه چکمکدن قارا باغریم ساریدی ،

مهدی کیمی قوچ قارداشیم واراییدی .

بوظالم فلکین الیندن هارای !

پریستاو ، افسرین الیندن هارای !

* * * *

نبی گئجه ـ گوندوز فیکر ائله‌ییب دئییردی :

ـ مهدی‌نین ئولومو منیم قدیمی کسمیشدی .

هجر او قدر دیزلرینه وورموشدو کی قاپقارا قارالمیشدی . او
هئچ کیریمیردی ، همیشه آغلاییردی .

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

نبی قرجیواندان قاییداندا ناچالنیکین قاباقلاشدی . نبی بهرك آجیقلانمیشدی . میلیون قوشون اولسایدی هامیسینی قیراردی .

جاناوا قویونا تپینن کیمی نبی ناچالنیکین دشته‌سینه تپیندی.

قوشونو قویوب ، داشلاردان ، قایالاردان ، تؤکولوب قیردی .

بو داعوادان سونرا نبی گئری قاییدیب قرجیواندا قالان هامپالارین ائوینی یاندیریب تالان ائله‌دی. نبی قوجیواندا اولان دوشمنلرین دؤنه ـ دؤنه قیرسا دا اؤرگی سویوموردو . او آه چکیب یولداشلارینا دئییردی :

نه توش اولدوخ بیز نامردین اوخونا ،
گرك دونیا بیر ـ بیرینه توخونا ،
هجوم ائدین کندین بو گون توخونا .
گرك دوشمنلردن قان آلیب گئدك !
پریستاو یوردونا اود سالیب گئدك !

* * * *

حسرت اولدوم من گؤرمه‌دیم ائلیمی ،
مهدی‌نین ئولمگی اگدی بئلیمی ،
قانمادیم دوشمنین فتنه فعلی‌نی،
گرك دوشمنلردن قان آلیب گئدك !
پریستاو یوردونا اود سالیب گئدك !

* * * *

یاخشی تاپیب دوشمنیز ایشینی ،
قیجیدیبدیر بیزه قیریق دیشینی ،
مهدینی وورانین گرك لشینی ،
چکیب چیخارداق بیز ، قان آلیب گئدك !
قوبرنات جانینا اود سالیب گئدك !

* * * *

نبی دئیه‌ر دردیم لاپ یوزو گئچدی ،
ایندی بیلدیم دوشمن قانیمی ایچدی ،
تاخیل تك دوشمنلر نسلیمی بیچدی ،
گلین ایگیدلریم قان آلیب گئدك !
پریستاو یوردونا قان سالیب گئدك !

* * * *

نبی قرجیواندان شاغی دره‌سینه گلدی.قرجیوان داعواسیندان سونرا مراد نبی‌یه سفارش ائله‌ییب خواهش ائله‌دی کی ، اونو قاچاقلیقدان بوراخسین ، پریستاوا کاغاذ وئردی .

او ، مرادی یانینا چاغیریب دئدی :

ـ مراد ، سن یاخشی ائله‌ییب قاچاقلیقدان ال چکمك ایسته‌ییرسن ، ووروشمادا بیزنن آیاقلاشا بیلمیرسن.آجیغینا گلمه‌سین ،سن

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

بیزیم دسته‌نین آدامی دگیلسن . چوخ زمان برك داعوالاردا قورخورسان . من سندن پیسلیك گؤرمه‌میشم . آنجاق قوچاق آدام دگیلسن. سنی صفی بگین یانینا گؤندره‌جگم . کاغاذ دا وئره‌جگم . او ، سنی ژاندارما قویار . مراد ، آجیغینا گلمه‌سین ، سن ژاندارمالیغا یارار آدامسان، قاچاق آدامی دگیلسن . قرجیوان داعواسیندا یارپاق کیمی اسیردین . دوشمن سنی گؤرسه بی آبر اولاریق ، یاخشی کی ، ئوزون گئدمك ایسته‌ییرسن . بیر سورو کولفتین وار . گئد ژاندارما اول !

مراد یالواریب دئدی :

ـ آی نبی ، پریستاو منیم گناهیمدان بیردن گئچمز ، نه وقتدن قاچاغام ، نئچه آداملار قیرمیشام .

نبی کاغاذی اونون الینه وئریب دئدی :

ـ بیزده سننن گئدیب کنارда دوراجاغیق . سن ئوله‌سن کاغادی آپاریب صفی بگه وئره‌رسن سنه هئچ زاد ائله‌میه‌جك . او ساعات ژاندارما قبول ائده‌جكدیر .

مراد کاغاذی آلیب اوچ گونه کیمی قوبادلی‌یا گلدی . بو زمان نبی گیل ده کورچالانلی کندینده‌ایدیلر .

مراد صفی بگین قاپیسینا گئدیب احوالاتی سؤیله‌دی . اونو صفی بگین یانینا آپاردیلار . مراد نبی وئردیگی کاغاذی صفی بگه وئردی . صفی بگ آلیب کاغاذی اوخودو .

نبی کاغاذا بئله یازمیشدی :

ـ صفی بگ، مرادی نانینا گؤندردیم . او،سنین دسته‌نه یارایان آدامدی . اونو ژاندارمالیقا قبول ائله‌ییب ساخلارسان یانیندا . اگر قبول ائله‌مه‌ییب گولدن آغیر سؤز دئسن ، او زمان ئوزوم یانینا گلیب سنله دانیشاجاغام . .

صفی بگ کاغاذی اوخویوب قورتاراندان سونرا ، همین ساعات مرادی ژاندارما تعیین ائله‌دی. ئوره‌نیگه تاپشیردی کی 'بونا ژاندارما پالتاری وئرسین .

مرادی صفی بگ ژاندارما تعیین ائله‌ییب ئوز یانیندا ساخلادی. نبی‌نین قورخوسوندان مرادا گولدن آغیر سؤز دئمه‌دی .

* * * *

* * *

* *

*

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

حسینین آروادینان بَرك دوست ایدی .

نبی چوخ زمان ایرانا گئچنده گلردی اورومویا. بورادا پاشا فرجوفون اجاره‌سینده میرزه احمدخان کاروانساراسی واردی کی، نبی گلنده بعضاً بو کاروانسارایا دوشردی .

گونلرین بیر گونو نبی دسته‌سی‌نن اورومو ماحالینا گلیب پاشا فرجوفون کاروانساراسینا دوشدو .

ناخچوان ناچالنیکی سلاواچینسکی، تبریز قوبرناتورونان دوست ایدی. سلاواچینسکی نبی‌نین اورومودا کاروانسارادا اولدوغونو ائشیتدی. تبریز قوبرناتورونا کاغاذ یازیب نبی‌نین یئرینی بیلدیردی. نبی بورادا بیر نئچه گون قالاندان سونرا ناخچوان طرفه آدلادی .

تبریز قوبرناتورو پاشابگی یانینا چاغیریب دئدی :

ـ سنه نبی‌نین آغیرلیغیندا قیزیل پول وئره‌جگم . نه ائله‌ییرسن ائله، نبی‌نی ئوز یولداشی شاه حسینین الی‌نن ئولدورت . ائشیدمیشم کی، سنین آروادین شاه حسینین آروادینان دوست، همده قوهومدو .

پاشابگین ناخچواندا دا ائوی وارایدی . بو آدام ایسته‌دیگی وقت ناخچواندا قالیردی . چوخ وقتلرده ایراندا اولوردو .

پاشابگ ده الینی گؤزونون اوستونه قویوب دئییر : ائله ائله‌یه‌رم کی، شاه‌حسینین آروادی ارینه دئسین کی، نبی منه ساتاشدی. بلکه شاه‌حسینین قانی جوشوب نبی‌نی ئولدوردو ، گنجه ، ایروان و تبریز قوبرناتورلاری پاشابگه چوخلو پول وئردیلر .

پاشابگ ائوینه گلن کیمی آروادینی یانینا چاغیریب دئدی :

ـ آی آرواد، سن شاه‌حسینین آروادینی ئوگرت کی، ارینه دئسین نبی منه ساتاشدی. ئوزون ده کی، نه قدر قیزیل‌پول ایسته‌سن سنه وئره‌جکلر .

بیر قیزیل آروادینا وئردی کی، شاه‌حسینین آروادینا وئرسین.

پاشابگین آروادی هر گون شاه‌حسینین آروادی‌نین اوستونه دوشدو ، آخیردا آروادی یولدان چیخاردیب اونا چوخلو قیزیل وئردی .

بیر گون ، گئجه شاه حسین ائوه گلمیشدی . بیرده گؤردو کی آروادی آغلاییر . آروادی‌نین الیندن توتوب دئدی :

ـ آی آرواد نیه آغلاییرسان ؟

ـ سنین کیمی بیناموس اری اولان البته آغلار !

شاه حسین طبعدن چیخیب دئدی :

ـ آخی نه اولوب سؤیله !

ـ نه اولاجاق ، نبی منه ساتاشدی. چوخدان منه سؤز آتیردی، سنه دئمیردیم .

آرواد زار ـ زار آغلاییردی . شاه‌حسین توفنگینی گؤتوروب نبی یاتان اوتاغین قاپیسینا گئتدی. بیردن قارداشی آقا حسین اونون طبعدن چیخدیغینی گؤروب سوروشدو :

ـ ا، نه اولموشدو، طبعدن ینه چیخمیسان؟

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

نبی‌نین ئولدورولمه‌سی و قالان قاچاقلارین قیریلماسی

نبی گیل بیر مدت ناخچواندا قالدیلار. ژنرال قوبرناتور، بیر ده ناچالنیکلر نبی‌نی ئولدورمك اوچون چوخ چالیشدیلار، آنجاق اونتان باجارمادیلار اونلار قورخوسوندان گئجه یاتا بیلمیردیلر. نبی اونلاری میلچاك قدر حساب ائله‌میردی. همیشه آچیق گزیردی ایش او یئره گلمیشدی کی، چوخ کندلیلرین قیزیل پولونو نبی آلیردی، کاسیب ـ کوسوبون شکایتینه باخیردی جماعتین آشاغی حصه‌سی اونون طرفینده ایدی.

ژنرال بوتون ناچالنیکلری، پریستاولاری ییغدی. هامیسی بوینونا آلیب دئدیلر:

ـ بیز نبی‌نی باجارمیریق.او، آللاهین بلاسیدی. اونتان هئچ کس باجارابیلمز. هامی جماعت ده اونون طرفیندیر.

ژنرال سنقاوزن بئله مصلحت ائله‌دی کی، نبی‌نی ئوز یولداشلارینا ئولدورتمك لازیمدیر.

بونلار چوخ فیکیرلشدی‌یکدن سونرا بوایشی پاشا فرجوف آدلی بیر هامپایا حواله ائله‌دیلر. چونکی پاشا بگین آروادی شاه

شاه حسین جواب وئردی،

ـ نه اولاجاق، نبی منیم آروادیما ساتاشیب، منی بینامـوس ائله‌ییبدیر. گئدیرم یاتدیغی یئرده اونو ئولدورم:

آقا حسین آجیقلانیب دئدی:

ـ های ـ های، او عقلنن دونیادا یاشاییرسان؟ آی بدبخت. بیز نبی‌نین آدینا یاشاییریق. سن نه آخماق دانیشیرسان. یقین آروادینی ئـو گرتمیشلر، اونو گود. هئچ ایندیه قدر نبی‌دن بئله ایشلر باش وئرمه‌میشدیر.

بو سؤزلر شاه حسینی یوموشاتدی. او قاییدیب ائوینه گلدی، آروادینا تسکینلیك وئردی.

پاشا بگ ال آلتینجا شاه حسینین آروادینی دیـوردو، اونا قیزیل بیلرزیك، بویون باغی، قیزیل اوزوك بویون اولـدو، اولجه خیالك قیزیل وئردی.

بیر نئچه آی قالاندان سونرا نبی دسته‌سینن گئنه ایرانا آدلادی. پاشا بگ آرازدان آدلاییب ایرانا،خانین یانینا گئتدی. بوتون احوالاتی خانا سؤیله‌دی.

خان گئجه‌لر ئوز آروادینی دا شاه حسینین آروادی‌نین یانینا گؤندریردی. بو وقت نبی گیل جامارتلیلارین یانیندا، اورومـو ماحالی‌نین‌پاش کندینده ایدیلر.

شاه‌حسینین آروادینا چوخ شئیلر وئردیلر. نبی ئولدورولندن

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

سونرا داها دا چوخ شئی وئره‌جکلرینی سؤیله‌دیلر .

آرواد تمامیله یولدان چیخمیشدی . او ، ئوز ارینه نبی‌نی ئولدورتمك اۆچون وار قووه‌سینن چالیشیردی . بیر گون شاه حسین ائوه گلنده آرواد قیشقیریب اۆز ــ گؤزونو جیردی و دئدی .

ــ باجارمیرسان منی ساخلاما ، بیناموس کیشیده من اوتورمارام !ایکی کیشیلی ده‌آرواد اولارمی؟ گئد ئوزونه ائله آروادتاپ !

شاه حسین دئدی :

ــ نه اولوب گئنه ؟

ــ نه اولاجاق ، توفنگ گوجوینن نبی‌منه ساتاشدی .

شاه حسین بونو ائشیدن کیمی طبعدن چیخدی ، توفنگی‌نی گؤتوروب پنجره‌نین قاباغیندا اوتوردو . بو زمان نبی جامارتلیلارین ائوینه گئدمیشدی . او ، جامارتلیلاردان بیر آز صحبت ائله‌دیکدن سونرا لهوار د گیرمانی طرفدن یولداشلاریلان گلیردی . پنجره‌نین قاباغیندان گئچنده شاه حسین اونو گولله‌اینن وردو . گولله نبی‌نین اورتاسیندان گئچدی . او دولاشیب یئره ییخیلدی . سیچراییب آیاغا قالخماق ایسته‌دیسه ده باجارمادی . بیرجه دفعه آجیقلی دانیشدی :

ــ آی نامرد یولداش ، منی نه اۆچون وردون ؟ ظالملرین فعلیندن یاخا قورتارا بیلمه‌دیم ! دوشمنلریم آرزولارینا آسانلیغنان چاتدیلار ! اوخ هجر ، سنی گؤرمه‌میش ئولدوم ! هجر ، گل اۆزونو

گؤروم! ئوز یولداشلاریمین الی‌نن ئولدورولجگیمی بیلیردیم! دوشمنی پارچالاییب دیشیمنن ... دئیه گؤزلرینی یومدو .او برك‌ـبرك آینالی‌نی قوجاقلامیشدی . ائله بیل نبی حرصلی ، غضبلی یاتمیشدی . نبی هئچ اوفولداماماڈی .

آدملار گولله‌نین سسینه تؤکولوب نبی‌نین مئیتینی توپراغین اۆستونده گؤردولر . هامی چیغیریب ساچلارینی ، بیرچکلرینی یولوردولار. آداملارنبی‌نی ئولدورنی تاپیب اونو پارچا ـپارچا ائله‌مك ایستیردیلر .

* * * *

* * *

* *

*

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

نبی نین اؤلمه‌سی

او اورو مداداغیتدیلار آرابا،
قارا یوردو گؤروم قالسین خارابا ،
نبی نین مئیتینی قالدی آرادا .
داراسین ساچینی تئللر آغلاسین !
یئریسین اوستونده ائللر آغلاسین

* * * *

پاشا بگ ایراندا بیر حیله قوردو ،
نبی نین یولداشی اوزونه دوردو ،
شاه حسین قفیلدن نبی نی ووردو .
داراسین ساچینی تئللر آغلاسین !
یئریسین اوستونده ائللر آغلاسین

* * * *

گؤزوم دگدی باغچادا کی بهره ،
خبر وئرین سیز او تایدا ، هجره،
قانلی کؤینگیمی وئرین « آنتهر » ه .
داراسین ساچینی تئللر آغلاسین !

یئریسین اوستونده ائللر آغلاسین !

* * * *

بگ ، خانلارین تمام گولدو گؤزلری ،
کسیلمه‌دی ظالیملارین دیزلری ،
یاغیلار آغلاتدی هامی ائللری .
داراسینی ساچینی ، تئللر آغلاسین !
یئریسین اوستونده ائللر آغلاسین !

* * * *

یاتیبدی نبی نین جانی آل قانا ،
قصد ائیله‌دی ظالم او گؤزل جانا ،
یاغیلارین یوردو اود توتوب یانا .
داراسین ساچینی تئللر آغلاسین !
یئریسین اوستونده ائللر آغلاسین !

* * * *

ائللرین روح آلار نبی آدیندان ،
چیخارمیاجاقلار سنی یادیندان ،
دونیا تیتره‌ر خالقلار فریادیندان .
داراسین ساچینی تئللر آغلارسین
یئریسین اوستونده ائللر آغلاسین !

بو وقت آقاحسین قیشقیرتیبا اوزونو یئتیردی . نبی نین مئیتی

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

أوسته يخيليب اونون قانلى گۈزلريندن ئوپوب «يئتيم جانيميزواى !» دئييب آغلادى .

آقا حسينين گۈزلرى قيپ-قيرميزى قيزارميشدى. او،يئريندن قالخيب پنجرەنين قاباغينا گليب شاه حسينى گۈردو ، قيشقيريب دئدى :

ـ ا ، نبى نى كيم ووردو ؟

ـ من ووردوم ! آروادىما ساتاشميشدى !

ـ نامرد،خائن قارداش ئولمەلى دى !ـ دئييب توفنگى نى چئويريب شاه حسينه ايكى گوللەووردو.شاه حسين پنجرەدن ماياللاق آشيب ئولدو.

آقاحسين قيزميش شئر كيمى ايچرى گيريب شاه حسينين آروادينا:

ـ چپل، بگلرين،رييسلرين سۈزۈيىن بيزيم باشيميزى نه أوچون كسدين..ـ دئييب توفنگينى هرلەدى، آرواد قاچماق ايستەينه قاپى نين آغزيندا اونون انچەسينه أوچ گولله ووردو.آرواد ييخيليب آستانادا قالدى .آداملار هاميسى تۆكولوب شاەحسينين آروادىنين مئييتينه توپوردولر .

نبى نين مئييتينين أوستونه چوخلو آدام توپلانميشدى . آداملار پاشا بگى آختاريرديلار . او قاچيب گيزلنميشدى .

نبى نى دفن ائلەييب آداملار گئرى قاييتديلار . بير نئچه گون آغلاييب نبى نين ياسينى ساخلاديلار .

«سون»

سۈزلوك

آرخاج : قويون ياتاغى

اورتاباب : متوسط الحال

بيارا آپارماق : پولسوز ـ پاراسيز ايشلتمك

بارى : بارو

پاترون : مهمات ، گولله ، فشنگ

پريستاو : كلانتر ، نظميه رييسى

تاخيل : بوغدا

توغلو ، توخلو : قوزو

چيسكين : دومان

چاپيب : بورونمه

خاج پرست : صليب پرست ، مسيحى

دجلليك : اويونبازليق ، شيطنت

دودوك : توتك

دوشونمك : فيكر ائلەمك ، فيكيرلشمك

سالدات : اوروستده تزار زمانى نين سربازى

سورگون : تبعيد

قازامات : زندان

قاندال ، قاندالاق : كونده ، پابند

قلبى : اوجا

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

قیزیل‌قوشی : شاهین ، طرلان ، باز

کووخا : یوزباشی

کاها : کئوهول ، مغارا

گویز : چکی ، هر گویز ۳۲ کیلو گرام دیر

گئری : دالی

مانسیرا : محاصره

ناچاق : ناکام ، شکست

هده‌له مك : قورخوتماق

وارماق : قادر اولماق ، دورماق

ئوگود ، ئویود : نصیحت

ئوروش : قویون یاتاغی

یایینماق : گیزلنمك

× × × ×